

Молодий Комунар

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 6 грудня
1939 року.

№ 26 (4001).

СУБОТА

25

ЧЕРВНЯ 1988 р.

Ціна 8 коп.

Завтра — День радянської молоді

Фото В. ЕРМБА

В у молоді свято, котре так і зветься — День радянської молоді. Щороку це — сотні молодіжних свят, карнавалів, балів і фестивалів по всій країні.

Завтра таке свято буде і в нас у Кіровограді. Обласний комітет комсомолу, Кіровоградський міськком, Кіровський та Ленінський райкоми ЛКСМУ обласного центру запропонували кращим професійним і самодіяльним колективам узяти в святі активну участь.

ВИ ЗМОЖЕТЕ ПОБАЧИТИ:

- виставку автомобілів клубу старовинних авто «Ретро» (парк імені Леніна);
- вернісаж молодих художників під відкритим небом (вулиця Леніна);
- виступи дитячих танцювальних колективів «В гостях у казки» та «Ятранчик» (парк імені Леніна);

- виставку-показ молодіжних моделей одягу (парк імені Леніна);
- військово-спортивні показові виступи (парк імені Леніна).

ЗМОЖЕТЕ ПОБАЧИТИ І ПОЧУТИ:

- усний випуск обласної молодіжної газети «Молодий комунар» (вулиця Леніна);
- виступи груп і ансамблів у рамках рок-панорами (БК заводу радіовиробів);
- виступи команд «Клубу веселих і винахідливих» (Зелений театр парку імені Леніна);
- виступи самодіяльних молодіжних театрів «Етап» СПТУ № 9 і «Темп» ОСКТБ «Акустика» (Зелений театр парку імені Леніна);
- виступ ансамблю «Гарний настрій» молодіжного об'єднання «Гармонія» ВО «Друкмаш» (вулиця Леніна);

- виступи членів міського клубу самодіяльної пісні (парк імені Леніна).

ВИ ЗМОЖЕТЕ ВЗЯТИ УЧАСТЬ:

- у конкурсі «Міс Молодість-88» (БК імені Компарції);
- у танцювальному вечорі відпочинку разом із членами дискотеків молодіжного об'єднання «Союз» КВЛУЦА й учасниками лєнінградської рок-групи «Тест» (танцювальний майданчик парку імені Леніна);
- в ярмарку молодіжних товарів (парк імені Леніна);
- у різноманітних спортивно-розважальних змаганнях, конкурсах, вікторинах (парк імені Леніна);
- у зустрічі-знайомстві з Бюро міжнародного молодіжного туризму «Супутник» (парк імені Леніна).

ПОСПІШАЙТЕ! ТІЛЬКИ 26 ЧЕРВНЯ! ПОЧАТОК — О 17.00.

інформація

«СТАРТ» —
ДВАДЦЯТИЙРепортаж
із відкриття
табірної зміни

Ми приїхали в колгосп «Україна» Знам'янського району на відкриття зміни табору праці і відпочинку «Старт» Кіровоградської середньої школи № 5. Офіційне відкриття — насправді табір працює з 4 червня. По суті, перша зміна вже закінчується. Працювати встигли високопродуктивно. На урочистій лінійці командир табору звітувала про зроблене. Просапано 16 гектарів огірків, 3 — буряків, 0,35 — цибулів. Діти, які з року в рік приїжджають сюди протягом ось уже 20 років, стали добрими помічниками колгоспників, що проживають у Дмитрівці, де розташований колгосп. І в господарстві завжди з нетерпінням чекають приїзду «стартовців». Про це ж говорив на урочистій лінійці і парторг колгоспу «Україна» В. Я. Пласієнко, щиро дякуючи школярам за допомогу. А директор школи № 5 Л. М. Максименко розповів таку історію. У Дмитрівці відкачали воду із ставка, збираючись його ремонтувати. А проте «Старт» — не тільки праця, але й відпочинок! Школа вирувала. Що ж буде? Між іншим, в ім'я «Старту» дехто навіть від морського відпочинку відмовляється. І тоді в колгоспі викликали водолазів, зробили все необхідне, і ставок почав діяти. Шкода — погода нас не милує, але табірні сміливі заповідають, що купатися чудово!

Після урочистої лінійки ми сиділи з командиром табору С. Лозовою на вмітій червневими зливами траві. Незабаром мав розпочатися концерт табірної самодіяльності.

— Красиве місце ви обрали для відпочинку, — не втримався я.

— А тут взагалі красиво! Кращого місця, ніж у

ПЛЕНУМ ОБКОМУ КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ

18 червня відбувся пленум обкому партії, який розглянув два питання:

1. Про стан та заходи щодо поліпшення продовольчого забезпечення населення.

2. Про план роботи обкому партії на друге півріччя 1988 року.

З доповіддю у першому питанні виступив перший секретар обкому Компартії України М. Г. Самілик.

В обговоренні доповіді взяли участь А. П. Горбенко — ланковий механізованої ланки колгоспу

імені Леніна Устинівського району, Г. Т. Костромін — перший сек-

ретар Кіровоградського міського району, О. Г. Ладяєва — перший секретар Олександрівського райкому партії, В. М. Гуртовий — голова колгоспу імені Леніна Зна-м'янського району, І. І. Марковський — начальник управління торгівлі обласного комітету, А. І. Литвин — бригадир тракторної бригади колгоспу імені Комінтерну Онуфріївського району, В. І. Желіба — голова обласного комітету, О. О. Кошурко — бригадир слюсарів механоскладального цеху виробничого об'єднання по сіялках «Червона зірка», О. Я. Макаренко — головний еко-

номіст колгоспу «Червоний прапор» Олександрівського району, Т. В. Гребньова — доярка колгоспу імені Жданова Світловодського району, В. М. Щербина — секретар обкому партії, О. Ф. Кердіваренко — редактор газети «Кіровоградська правда», М. З. Шамілов — директор Кіровоградського ліварного заводу, А. І. Кондратенко — перший секретар Кіровоградського райкому партії, Т. Г. Чорна — майстер цеху Маловисківського заводу сухого молока, Н. Є. Курко — секретар парткому колгоспу «Пам'ять Леніна» Вільшанського райо-

ну, В. П. Івлєв — голова облпрофради, В. М. Зарицький — керівник орендного колективу молочнотоварної ферми колгоспу «Мир» Мало-висківського району, В. С. Кривий — перший заступник голови обласного агропромислового комітету, О. О. Скічко — перший секретар Олександрівського міського району, Г. І. Ткаченко — бригадир свино-відгодівельного комплексу радгоспу «Третій вирішальний» Новгородківського району, В. П. Ситник — член ЦК Компартії України, перший заступник голови Держ-

агропрому республіки, міністр Української РСР. Із заключним словом виступив перший секретар обкому партії М. Г. Самілик.

В обговореному питанні пленум ухвалив постанову і затвердив заходи обкому партії по забезпеченню збільшення виробництва продовольства і поліпшення постачання населення продуктами харчування.

Пленум затвердив план роботи обкому Компартії України на друге півріччя 1988 року.

У роботі пленуму взяли участь інспектор ЦК Компартії України В. В. Орлов, завідувачий сектором відділу сільськогосподарства і харчової промисловості ЦК Компартії України В. І. Кривошта.

Дмитрівці, я не знаю, —

запевнила Світлана. Вона розповідала мені про табірне життя — щоденну працю на полях, змістовний відпочинок. «Головне, ми тут пізнаємо ці-

ну справжній дружбі». Зустрічаємося з колгоспниками, працівниками колгоспу «Україна». Ми раді, що нас тут вважають за «своїх». — Світлано, у вашому

розпорядку після восьмої години вечора і майже до відбою займають культурно-масові заходи. Що це? — Ігри («Нумо, діва-та», «Нумо, хлопці»), змагання КВБ між бригадами, зустрічі, танці, коронація. У цьому році королем став Олег Щербина, а королевою — Лариса Валюка.

— У табір потрапляють кращі з кращих? — запитала я у директора школи Л. Н. Максименко.

— Так. Право працювати і відпочивати у «Старті» треба заслужити серйозним ставленням до своїх обов'язків.

— Оцінки мають значення?

— Не всі мають хороші оцінки, але в табір добре зарекомендували себе, як правило, всі. Однак це зовсім не означає, що навчання не впливає на можливість потрапити в «Старт». Враховується кожен окремий випадок.

Приїхав у табір — значить, повинен працювати на повну силу. Зайвих балачок тут не люблять. Шість бригад «Старту» мають у своєму складі почесного члена, чия норма виконують всі, а гроші перераховують у Фонд миру, Всесоюзний дитячий фонд імені В. І. Леніна. Почесний член бригади № 2, наприклад, — стюардеса Валентина Бурлаченко, котра загинула в авіаційній катастрофі. «Валюша», як називають її в бригаді, хоч ніхто з нинішніх «стартовців» не знає колишньої вихованки школи № 5, яка була першим комісаром «Старту».

Є в таборі ще одна бригада — сьома. Тут працюють випускники. Вони з'являються у «Старті» відразу ж після випускних екзаменів. Це одна з прекрасних традицій «Старту».

— Справжній «стартовець», — говорили мені

члени штабу, — той, хто пройшов дві зміни.

Пояснюю читачам, що працює «Старт» у дві зміни. Перебування тут добровільне. Хто хоче, той залишається на другу зміну. Більшість, треба сказати, залишається.

Важко розповідати про «Старт-20» коротко. Хочеться вірити, що ми ще повернемося до розмови про справи «стартовців», назвавши не лише імена Талі Лимар, Лариси Будає, Юлі Андреевої, Валі Ткаченко, Оксани Горщенко, а й багатьох інших членів колективу. Хоча справа, гадаю, не в іменах, а саме в колективі. Невипадково в цей день багато говорили про колективізм, дружбу, починаючи від незмінного начальника табору праці і відпочинку Л. М. Коляди і до тих, кого на урочистій лінійці посвячували в «стартовців».

В. ФЕДОРОВА.
О. УСТИНОВСЬКИЙ (фото).

«СВІЖОСПЕЧЕНІ»

Ось і все! Позаду — рони навчання, сесії і той проміжок між ними, коли студент живе весело: позаду ілюмінатори і заліки, прантінні роботи і семінари. Скільки іспитів складено? Багато! Студент Кіровоградського інституту сільгоспмашинобудування, наприклад, за п'ять років навчання складає до 40 іспитів і 50—60 заліків. Студент педінституту педагогічного факультету за 4 роки — 31 екзамен і 63 заліки. Різниця не така вже велика!

А ще — державні екзаменації, які приймає компетентна комісія з декількох чоловік, захист дипломної роботи... Часом ця робота є винаходом, науковою розробкою, кроком вперед.

Вячеслав Войтянов, один із 660 цьогорічних випускників КІСМу, отримує диплом інженера, закінчивши факультет машинобудування. Тема його дипломного проекту, говорячи мовою інженерів, — дослідження маловідомої технології фрикційного формотворення. В чому суть? Усе дуже просто: деталь виготовляється не різанням, а за допомогою процесу, базованого на пластичній деформації металів під дією тепла, яке виділяється при терті. Коефіцієнт використання металу майже в 3 рази вищий, відходів зовсім мало. Головне завдання дипломної роботи — зробити прилади, які б

фіксували усі параметри процесу, створити автоматизовану систему контролю за цими параметрами. І Вячеслав ці прилади зробив. Крім того, вузлові питання проектування цих деталей вирішуватимуться за допомогою ЕОМ, і Вячеслав розробив комплекс програм. Усі ці прилади потрібні, звичайно, для наукових досліджень. А оригінальність роботи в тому, що в приладах вперше застосовані мікропроцесори. Це найсучасніше вирішення. Потім... Потім справа може дійти і до виготовлення універсального верстата. Але про це важко зараз говорити не тому, що молоді науковці підведуть, а тому, що умови їм поки диктують «згоріли». І дуже мало залежить тут від кандидата технічних наук О. Д. Криськова та старшого наукового співробітника П. Т. Голуба...

Але робота й боротьба попереду. Сьогодні вони тільки випускники, «новоспечені» інженери, педагоги. До речі, нинішнього навчального року до шкіл приїде ще 480 молодих вчителів.

Що ж, хай щастить їм, і нехай поменше ними керують — вони самі можуть багато що зробити. Хіба ні?

І. ТАРАСЕНКО.

КОРОТКО

РОК НА СТАДІОНІ

Не так уже й часто на концертних майданчиках нашого обласного центру можна побачити відомих естрадних виконавців. Кіровоградський кооператив «Такт», який співробітничав з обласною філармонією і парком імені В. І. Леніна, вирішив організувати напередодні Дня молоді велику естрадну шоу-програму.

Афіші, розвішані по місту, кликали всіх бажаючих на виступи Сергія Белікова, Георгія Віцина, Євгена Моргунова. Старанно були вималювані і назви рок-груп «Арії», «Сталкера», «Марафону». Всі з нетерпінням чекали 22 і 23 червня — днів, коли можна було піти на концерт.

На жаль, не всі артисти приїхали і, навіть гірше, концерт з 22 перенісся на

23 червня. Відіграла концерт група «5+5».

Продовжив програму лауреат премії Ленінського комсомолу, лауреат Московського конкурсу артистів естради, учасник сатиричних радіопрограм Микола Мосинцев. Пародії, смішинки, веселі розповіді реагувалися рего-том всіх присутніх. Навіть сектор, з якого тільки й чулося: «Давай «Арію!», не міг утриматися від сміху.

Мелодійністю, простою виконанням завоювала прихильність кіровоградців група «Сталкер» з м. Ухти. Комі АРСР. Композиції Андрія Деркавіна і Сергія Кострова часто звучать на дискотеках, подобаються молоді. На концертах «Сталкер» запропонував

кращі свої твори з магнітофонних альбомів «Зірні» і «Новини з перших рук». Мелодійні електронні аранжування, прості тексти, чарівний голос Андрія Деркавіна надовго запам'яталися глядачам.

Найбухливішою овацією викликала популярна рок-група «Арії», якою керує Віктор Венкштейн. Важкі і різкі ритми «змусили» височити на поле прихильників «хеві-металу», які потім взяли до хуліганських випадів. Це, звичайно, не прикрасило дійства на стадіоні.

25 червня 1988 року

ВИЯВЛЯЄТЬСЯ, я «запізнився». Перед початком нашої бесіди М. Д. Гращенко, секретар парткому Знамянського локомотивного депо, розклав на столі кілька газет — місцевих і галузевих, — де вже було надруковано короткі і розширені розповіді про О. І. Глущенка, машиніста електровоза, якого обрали делегатом XIX Всесоюзної партійної конференції.

— Цікаво, чи не бачите ви домішку якоїсь парадності в цих численних публікаціях, у самому факті такого раптового спалаху уваги до вашого депо і до вашого робітника?

— Я думаю, — відповів Михайло Дмитрович, — люди повинні знати свого делегата.

Не заперечуючи його слів, хочу тільки нагадати одне — в недалекі часи ось така прискіплива увага до «обранців народу» теж диктувалася вимогою, що люди повинні про них знати. Найприкраще, що це відповідає дійсності: спочатку «обирали», а потім справді дізнавалися, хто ж вони такі, їхні обранці...

Взагалі, то був феномен: працювала людина в колективі як всі, у кращому випадку, «в числі кращих», але напередодні з'їзду прийдіть «рознарядка» на завод чи фабрику і в парткомі чи комітеті комсомолу (якщо з'їзд комсомольський) «перелопачують» облікові картки комуністів чи комсомольців у пошуках відповідних анкетних даних, зазначених в тій же рознарядці, і нарешті обирають делегата. Це автоматично ставало сигналом до лавини статей і нарисів про передовика, ударника, на якого треба рівнятися і т. д. Колективом тож, звичайно, було приємно, що серед них працює делегат, і на радість журналістам вони не шкодували теплих слів на адресу своїх обранців, хоча робити це дедалі було все важче — з'їзди один за одним майже не впливали на вирішення проблем і болючих питань, котрі все більше накопичувалися в суспільстві і в цьому ж колективі зокрема.

Чи стосується це Глущенка? Питання закономірне вже хоча б тому, що ЦК КПРС відмовився від виборів за анкетними даними і в листах з місць все настільки більше лунає вимога обирати справді «людей перебудови», що, зрештою, відповідало меті XIX Всесоюзної партконференції: усунути перешкоди, повторити прояви минулого, які заважають перебудові, дати новий імпульс революційного процесу перетворення, зробити його необоротним.

— Комуністи депо обрали Глущенка! Ні, це не люди на перебудові...

— Його у нас в колективі називають «дзвіночок перебудови». Такий делегат нам і потрібен.

Перша думка належить диспетчерам, друга — локомотивникам, колегам Олександра Івановича. Під цією суперечливістю є свій підморок, який у свою чергу, ґрунтується на дуже своєрідних стосунках між машиністами і диспетчерами. Але до них ми ще повернемося, зараз хотілося би сказати, що може, справа не в тому, хто кого більше знає, а в тому, хто яким уявляє собі делегата, якою взагалі уявляє перебудову.

Процес виборів для трудявників локомотивного депо не був безболісним. Найперше цьому була винною поспішність, на яку зараз звертають увагу багато центральних газет. От і в Знамянському локомотивному депо звістка про те, що вони можуть делегувати свого представника на кон-

конкому товариша Василяшка. Той сказав:

— Не поспішайся, їдь назад, у село...

А між тим в СКТУ № 12, яке готує кадри для залізниць, сьогодні й справді молодих мешканців Знамянки не побачиш — з превеликими труднощами набирають учнів із сіл, які ще не знають, які тут умови праці і відпочинку. А потім...

— Коли працював в училищі, — каже машиніст В. Клименко, — то з двох груп, що випустили тоді, з більш як 50 чоловік залишилось двоє і то місцеві.

А ветерани згадують, що раніше інгородним в Знамянському локомотивному депо неможливо було влаштуватися...

Що таке престиж машиніста [хотіло називають, як довелось почути, «дзеркалом» залізничної], Олександр Глущенко знає не з чуток. Батько його працював монтером шляху на Харківській залізниці і на запитання сина, чому не йде в машиністи, справедливо відповідав:

— Туди, синку, дуже важко потрапити.

Як не дивно, Олександр

втримуємо в рамках графіка.

Червоні позначки — це пасажирські поїзди. А як же решта, вантажні состави, котрих переважна більшість? Микола Олександрович безнадійно махнув рукою...

Згадавось відкриття машиністів між собою на лавочці біля приміщення нарядчика — один із них вийшов в назначений час на роботу, але в «його» гоїзду відправилась інша бригада. Виявляється, серед особливостей професії машиніста є й така — ідучи на роботу, він далеко не завжди знає, коли до неї приступити, тобто відправиться у рейс.

— «Відгулявши» належних 48 годин, я приходжу, наприклад, об 11-й, — каже О. І. Глущенко, — мені вже на місці повідомляють, що моя поїздка пізніше, ввечері. Це, по-перше, значить, що я відпочиваю до 60 годин, а хтось лише мінімум — 12, а, по-друге, порушується весь мій режим, адже за правилами перед рейсом ми повинні обов'язково відпочивати.

Гірше того, локомотивники не можуть точно сказа-

ти, коли повернуться з рейсу. Це ветерани можуть тільки згадувати, що в пору своєї молодості, відправляючись, скажімо, в Пятихатки вранці, вони астигали додому на танці. Тоді, кілька десятиріч тому, на дорозі туди й назад йшло 5—7 годин, в кінці сімдесятих — 9 годин, сьогодні — 10—12 годин. Завтра? Всерйоз думають про створення в Пятихатках бригадного депо, де машиністи могли б жити в чеканні, поки диспетчер «дасть» їм поїзд, щоб повернутись додому.

Тоді, кілька десятиріч тому, по залізницях моталися паровози, які за добу «набігали» до 600 кілометрів, нині ж електровози «дотягують» лише до 130—140 кілометрів і машиністам, мабуть, страшно уявити, скільки б вони ще витрачали часу, якби й сьогодні доводилось чистити топку, заправляти водою, розтоплювати, тобто все, чого вимагав паровоз...

Найбільше претензій локомотивники висловлюють до диспетчера, котрий «веде» їх по маршруту, і коли доводиться кілька годин стояти перед забороняючим сигналом, а інші тебе обминають, то тут, звичайно, згадаєш диспетчера... Як згадаєш його і в тій же Мирові, куди «засилають» по кілька бригад (під такою гучною назвою працює екіпаж — машиніст і помічник), а зворотних рейсів немає, доводиться всім чекати годинами.

Ось про це та багато інше, про відсутність порядку, і говорить на оперативках Олександр Глущенко. І в розмові з мною він найбільше торкався роботи диспетчерів:

— На озброєнні у цієї служби — ЕОМ, працює чималий штат, а запитайте, який поїзд зараз прибуде, його номер або прізвище машиніста — відповіді не отримаєте. Про який контроль над ситуацією можна говорити!

Чого говориться про його виступи на оперативках, як про якусь заслугу? Тому, що не всі підуть на це: виступиш, згадаєш «тихих» слів свого диспетчера — в наступний рейс відправиться «пасажиром», тобто на

інші станції, скажімо, в Олександрі чекатимеш свого поїзда або ж стоятимеш біля світлофора, проводжаючи поглядом своїх товаришів, котрі, мабуть, ще міцно спали вдома, коли ти вирушав у путь... Або ж замість вантажу потягнеш «порожняк». І все це, зрозуміло, позначиться потім на зарплаті.

Саме через цю залежність локомотивників від диспетчерів і з'явилися серед залізничників такі далеко не професійні терміни, як «дзвонар» і «годувальник». Годувальники вони просто: машиністи, котрі не тільки не сперечаються і не лаються, а, навпаки, шукають близьких контактів із диспетчерами, дзвонять їм прямо з дому... і «замовляють» собі поїзд, вигідний у всіх відношеннях. Тому й називаються вони «годувальниками», що привозять депо чимало обсягу до плану, але ж в колективі знають ціну таким передовикам...

Зате таких як Глущенко, диспетчери не дуже люблять. У цьому довелось переконатись, коли розмовляв з М. О. Бергелем і черговим по Знамянському відділку М. К. Гришком. Хоча... Послухаємо їх:

— Глущенку аби виступити та «завести» інших. Машиністу що? Його цікавить тільки свій маршрут, свій заробіток, і ні про що інше він знати не хоче. А ви ось гляньте сюди: в ці хвилини рухаються два поїзди — 63 і 68 вагонів, а на станції колії приймають лише 59 і 66 вагонів. Що робити? Ламаємо зараз голову... А ось 110-й рухається — довгосоставний, звісно, ми йому в першу чергу даємо хід. А він ще й проїде мимо електричок, що стоять, таким собі «фраером», підсвітуючи — і все, маємо суперечку з машиністами. Або ось, гляньте, між кількома довгосоставними поїздами застиснуті електровози, і ніякої можливості йому немає вибратися з цього полону.

— І що відчуваєте в кінці робочого дня після всього? — Після цього кросворду? — перепитує М. О. Бергеля. — Голова розбухає. То що ж виходить? Машиніста й справді, нічого крім своєї кишені не цікавить?

— Не в тому справа, — говорить ветеран партії І. М. Ткаченко, котрий все життя віддав залізниці. — Погодьтесь, що справа машиніста — вести поїзд, а справа інших — забезпечити йому цю можливість. Знаєте, я дуже добре знаю обидва колективи — і локомотивників, і диспетчерів. Багатьох із них приймав у лаві КПРС як член парткомісії при міській партії. Можу сказати — серед них дуже багато здібних і сумлінних працівників. Але вони поставлені в такі умови, що вимагати чіткої роботи — просто безглуздо. При нинішньому становищі обидві сторони приречені на конфлікти.

Не знаю, чи доведеться виступати Глущенку на Всесоюзній партконференції, але, що на ній обов'язково треба повести серйозну розмову про стан справ на залізницях країни, це безумовно. Чого варта тільки громадськість управління. Ось, наприклад, ланцюжок: локомотивне депо — Знамянський відділок залізничної — Одеська залізниця (а в Україні 321) — Міністерство шляхів сполучень. Деякі організації просто дублюють одна одну, і фактично немає одного господаря. Звідси стихійне зародження вантажопотоків,

бо плани формуються в угоду місцевим інтересам, а в результаті диспетчери виявляють чудеса винахідливості, щоб якось впоратися з безладдям на залізничних магістралях.

Однак, не значить, що про це не треба говорити на оперативках і засіданнях, справа в іншому — мистецтвом викривання недоліків ми в певній мірі опанували, на часі — їх викоринення. Тому, думається, нам справді потрібні такі делегати, як Глущенко, котрий всерйоз думає під час перебування в Москві «пробитися» до міністра...

Під час розмов із різними людьми про делегатів Всесоюзної партконференції само собою говорили про те, що кожен з нас від неї чекає. Найбільше запам'яталися слова секретаря парткому М. Д. Гращенкова:

— Бюрократію я уявляю собі у вигляді спрута. Ми зараз його все б'ємо по щупальцях, але ж всіх їх не переб'єш. Треба ліквідувати серцевину, тоді й щупальця відпадуть змертвілі. Що ж, ми всі чекаємо від конференції рішучого бою антиперебудовним силам. Тільки хто вони, противники перебудови? Тільки ті, що не хочуть втрачати своєї привілегії? Але ж і серед робітників депо дехто вимовляв слова «дзвіночок перебудови» з деякою іронією. І дехто з «наставників» почав підпісати: «Хочеш жити — не будь таким, як Глущенко».

Не бути таким, як Глущенко, звичайно, легше, і тому поряд з тим, що в його комсомольсько-молодіжній колонії чимало хлопців відстоюють справедливість і принципи, все ж в депо є й молоді, підрастаючі «дзвонарі», котрими всі задоволені, бо вони всім задоволені і ні в якому разі не підтримують Олександра в гострому питанні — завтра ж бо дозволити, «замовляти» собі вигідний поїзд.

Так, спрут байдужості і пристоцивності далеко пустив свої щупальця — аж до людських душ. Олександр назвав це «під'їзною психологією».

— Коли взимку в нашому під'їзді не працювала система опалення, ми з сусідом, не сподіваючись на милість експлуатаційників, вирішили самі привести її до розуму. Відгукнувся тільки один мешканець. Інші ж заперили з сім'ями в квартирах, але витягти їх на ремонт було неможливо...

Прощаючись, я взяв у Олександра останній номер «Аргументов и фактов» із цікавою статтею. В автобусі, проглядаючи інші матеріали, помітив підкреслене його рукою: «...повинні забезпечуватись свобода дискусій на стадії обговорення питань і єдність дій після прийняття рішень більшості». Єдність дій...

З надією очікуючи XIX Всесоюзну партійну конференцію, ми певною мірою сприймаємо її як велетенський поворотний круг, котрий визначить нам напрям до виходу з переплетіння колій, тобто проблем. Тільки не треба забувати, що навіть розвернувшись, локомотив не зрушить з місця без чітких і злагоджених дій бригади...

Тому все ж такі погоджусь із словами М. Д. Гращенкова — люди повинні знати таких як Глущенко. Може, визнаючи, замислимось — які ми?

М. МЕДВІДЬ,
М. Знамянка.

дати? Які їхні пропозиції, з чим вони пойдуть на конференцію?

— Це було несподіванкою, — згадає заворот міському партії С. С. Антоненко. — Подумалося навіть: «Треба було б хоч попередити кандидатів, адже можуть опинитися в незручній обстановці».

Олександра Глущенка і справді ніхто не попередив: прийшовши на збори відразу після рейсу, він тільки тут дізнався, що висунуто його кандидатуру. Але першим встав з місця і почав говорити. Бо коли вже наболіло, то ніяких попереджень не треба.

А наболіло всім: умови праці і відпочинку машиністів, коли наднормові перепрацьовані години стають «нормою» і вже нікого не дивують; і необхідність реконструкції локомотивного депо, яку вищі інстанції відкладають з п'ятиріччя в п'ятиріччя (та й не тільки локомотивного — коли Олександр потім був на зустрічі з трудівниками вагонного депо, то на його слова: «Ви, наприклад, досі працюєте домкратом 1910 року», його злегка поправили: «Не 10-го, а 13-го року!); і проблема житла (є такі, що чекають квартири з 1968 року!); і гостре питання дисципліни (це не дрібниці, працюючи на залізниці цілими сім'ями і графік роботи тут цілодобовий); і ставлення до молоді...

Говорив усе це не задля набирання очок, і переважно більшість голосувала за нього не через його красномовність: голосували за його небайдужість, як сказав М. Д. Гращенко, «раміність».

Олександр і зараз, розмовляючи зі мною, не може спокійно розповідати, що в комсомольсько-молодіжній колонії, якою він керує, працює Петро Дядя, котрий виконував інтернаціональний обов'язок в Афганістані, і котрому зараз з дружиною і двома дітьми не знаходиться місця навіть в гуртожитку, доводиться платити 35 карбованців за квартиру. Бачачи, як керівники міста переселяються зі старої квартири в нову, пішов до голови міськв-

навіть і не збирався працювати на залізниці. Все вийшло випадково: дружина на родом із Знамянки, «загітувала» його сюди, ну, а хто раз побував у Знамянці, де вже біля вокзалу стоїть на постаменті пам'ятник — паровоз; де більшість мешканців говорить «не о сьомий вечір», а «о дев'ятнадцятій годині»; деється звичка, де більшість чоловіків поспішає на роботу з чехолчиками і портфелями, той легко може переконатися, що це — місто залізничників.

Шостою травня 1978 року Олександр Глущенко переступив поріг відділу кадрів локомотивного депо. До дня, коли його обрали делегатом на Всесоюзну партконференцію, було рівно десять років...

Втім, за цей час він став не тільки, як мовиться, майстром своєї справи (наприклад, одним із перших провів 6-тисячник), але дуже швидко всі знали його як людину, котра бореться з недоліками і несправедливістю, не зважаючи ні на які авторитети. Це лише Глущенко може з Мирові (де машиністи вимушено «відпочивають» по 10—12 годин), дозволити і виходити прямо на міністра, вимагаючи порядку.

Вимагати порядку... Що значить порядок на залізниці для нас, пасажирів? Щоб провідник у вагоні вчасно розніс чашку чаю, щоб рушники і білизна були чисті й сухі, та ще бажано, щоб поїзд не затримувался. Цих моїх уявлень не похитнуло навіть перше початкове знайомство зі Знамянським депо, коли увагу привертали більш екзотичні речі, як, наприклад, поворотний круг — нагадування про старі, добрі часи паровозної епохи, чи робітничка їдальня під вивіскою «Цех № 1».

У диспетчерській же привернув увагу графік руху поїздів, на якому кількох кілометрів маршрути стиснуті до 3—5-сантиметрових сірих рисочок, на фоні яких виділялись кілька червоних рисок. Саме їх і мав на увазі диспетчер М. О. Бергеля, коли сказав:

— Ось тільки це рейси і

XIX Всесоюзна партійна конференція: якби я був делегатом

ЕКСПРЕС-АНКЕТА

1. Всі ми з нетерпінням чекаємо, коли 28 червня розпочне свою роботу XIX партконференція. А що від неї чекаєш особисто ти, сучаснику?

2. Твій конкретний внесок, друже, в перебудову? З чим підійшов до конференції?

3. Що сказав би ти з трибуни конференції, якби був її делегатом?

Віталій КВІТКА, випускник Про-гопівської середньої школи
Олександрійського району:

1. Я недавній випускник і мені прикро, що школярам, навіть старшокласникам, ще мало довіряють. Наприклад, у похід без учителя не підеш — аби що не трапилось. За руку водили на демонстрацію. Навіть надумали вчителів, щоб випускний вечір у нас пройшов без якихось «відхилень» від сценарію і вирішили характеристики видавати наступного дня після вручення атестатів.

Тож варто вже почати довіряти нам, старшокласникам, вирішувати свої проблеми. Про школу, про учнівське самоврядування вже сказано надто багато. Результату поки що немає. От я й чекаю від конференції, щоб учні, кандидатури яких запропонує учком, вирішували свої проблеми самі. Бо за великою «дорослістю» вчителів губляться наші ініціативи, пропозиції.

2. Вважаю, яким би відмінним не було навчання — це ще не внесок у перебудову. Внесок школярів — це розуміння у складний період своє місце в суспільстві, визначитися в собі, навчитися бачити одну-єдину правду.

3. Думок і пропозицій накопалося багато. Та говорив би про комсомол. На жаль, його робота в останні два десятиріччя була малорезультативною, якоюсь непомітною. Не знаю, що більше сприяло спаду активності ВЛКСМ: сталінська епоха, чи так звані застійні роки. Зрештою, результат маємо негативний. Треба відійти від кабинетних методів роботи. Я, наприклад, не пригадую, щоб до нас приїздили працівники райкому комсомолу. Принаймні, не пам'ятаю, щоб вони приходили до нас, старшокласників, цікавилися нашими турботами, життям. Звідки ж їм знати про шкільні проблеми?

На мою думку, авторитет комсомолу став низьким через відірваність райкомівців від спільнотного життя.

І ще одне. Говорити на конференції, вважаю, замало. Треба пропонувати, вносити в робочі плани пропозиції «знизу». А вже тоді, з цих пропозицій, «верхи» повинні

планувати свою роботу. Така моя думка.

Любов ПОНОМАРЕНКО, вчителька молодших класів середньої школи с. Плетенні Ташлик Маловисківського району:

1. Ми вже зізналися, що шкільна реформа буксує. Але які були конкретні кроки після цього? Досвід талановитих вчителів-новаторів по-старому залишається їхнім особистим надбанням, незважаючи на численні публікації в газетах і журналах. Для того, щоб кожен вчитель міг взяти на озброєння нові методи роботи, не ризикуючи нажити собі ворогів, необхідно створити належні умови. Навчання школярів по-новому (а, вірніше, за забутими старими методами, основоположниками яких є Макаренко і Сухомлинський), не повинно бути долею відчайдушних сміливців-одинаків! Якщо в Тезах Центрального Комітету КПРС до конференції сказано, що наша вища і середня школа великою мірою відстала від потреб життя, науково-технічного і культурного прогресу, то, звичайно, очікую серйозної розмови про те, як виправити становище. І не просто розмови, а конкретних рішень.

2. Особистий внесок вчителя на перший погляд непомітний. Його внесок — це майбутні громадяни нашої країни, їхні майбутні вчинки і дії. Все це залежить від нас, педагогів, від нашого досвіду і кваліфікації. Зрозуміла: щоб справитися із конкретними обов'язками, треба постійно вдосконалюватися. В цьому році вступила на заочне відділення Кіровоградського педагогічного інституту. Досягненням це, звичайно, назвати важко, але впевнена, що в цьому — залог майбутніх досягнень.

3. Насамперед сказала б про необхідність оперативної діяльності Академії педагогічних наук і Міністерства освіти СРСР у випуску нових підручників. Те, що вчитель у своїй роботі все частіше бере на допомогу публіцистичні виступи і статті, робить йому честь, але ніяк не виправдовує товаришів, відповідальних за випуск підручників, котрі багато в чому відстали від життя. Це стосується, зокрема, підручників з історії нашої країни.

Ігор ЛЕБІДЬ, завідувач відділом робітничої молоді і науково-технічної творчості Олександрійського міського комсомолу:

1. Чекаю конкретного і відвертого аналізу того, що зроблено нами за три роки після квітневого

(1985 р.) Пленуму ЦК КПРС. І в першу чергу — як іде перебудова у сфері економічного і соціального розвитку. На мою думку, саме тут проявляється основний фронт боротьби за оновлення нашого суспільства.

Я давно вже цікавився економічними питаннями і, пам'ятається, ще в роки застою, читаючи в газетах про досвід першопрохідців госпрозрахунку, ніяк не міг позбавитися подиву: чому досі всі трудові колективи не переходять на цю форму роботи, адже її плюси і переваги видно кожному. Та й коли на госпрозрахунковий метод переходили тільки окремі бригади, дільниці, хай навіть цілі заводи і об'єднання, — все одно це важко було назвати повним госпрозрахунком, якщо їхні постачальники і партнери продовжували працювати по-старому.

Тому зрозуміло, що з великою надією і оптимізмом сприйняв перехід більшості вітчизняних підприємств на самофінансування і самоокупність. Пройшло не так багато часу, а ми вже бачимо, що благородні ідеї, закладені в директивних ідеях, далеко не завжди втілюються в життя. Чому так сталося? І якщо новий економічний механізм буксує, а підприємства так і залежать від міністерств і відомств, то повинні бути і конкретні вивідні цього, чи не так?

2. Одна з останніх найважливіших справ — створили міський центр науково-технічної творчості молоді, в якого вже є й широкий фронт робіт. До речі, чи не найважче було знайти... директора. Стати активними учасниками розробок було багато бажаючих, а от керувати... Хоча це теж ознака часу — раніше дуже багато здібних і талановитих інженерів, не знаходячи задоволення у своїй роботі, йшли в адміністратори. Тепер — навпаки.

Закінчуємо зараз роботу також над створенням у місті комп'ютерного центру, котрий дасть можливість на практиці оволодівати юнакам і дівчатам необхідними знаннями з інформатики.

3. З трибуни конференції насамперед сказав би про необхідність конкретного, без закликів, аналізу перебудови, чому вона дається так нелегко. І знову ж таки — називати конкретних винуватців своїми іменами.

РЕАБІЛІТУВАТИ, І СУСПІЛЬСТВО- ЗНАВСТВО

ПРОПОНУЄ НАПЕРЕДОДНІ

XIX ВСЕСОЮЗНОЇ

ПАРТКОНФЕРЕНЦІЇ НАУКОВЕЦЬ

ТЕЗИ ЦК КПРС ДО XIX ВСЕСОЮЗНОЇ ПАРТКОНФЕРЕНЦІЇ СТАЛИ ПРИВОДОМ НЕ ЛИШЕ ДЛЯ ЗВИЧНОГО РАНІШЕ СХВАЛЕННЯ, АЛЕ Я ПОРОДИЛИ СУПЕРЕЧКИ. Чи не найбільше розбігаються

думки з приводу суспільно-політичної атестації. Сам по собі цей захід випрадав себе, якщо посприє посиленню громадянської й партійної принципності людей. Суспільству треба знати, хто на бажав або не вміє (за своїми соціальними психологічними даними) утверджувати принципи революційного оновлення. Не секрет, що носії «кунаєзщини», «рашидовщини», «щолоковщини», так само як і поводити «мовчазної більшості», які брали від марксизму «не вогонь, а поліл», завдали величезної шкоди авторитетові партії.

Реалістично оцінивши ситуацію, бачим, що й суспільствознавці надто мало роблять для перебудови, бо мало сприяють звільненню народного духу, пробудженню суспільної думки від сплячки угодництва, чиношанування. Визнаймо: бездумні коментатори прописних істин та апологети застарілого політичного мислення, що цілком себе дискредитувало, не потрібні сьгодні суспільству.

Тепер по суті опублікованих Тез. Мабути, слід було б конкретизувати положення про вузівські кафедри суспільних наук та їхні партійні організації. Деінде їх хочуть розформувати, а в технічних вузах — таких, як наш КІСМ — прагнення таких кафедр гуманітаризувати вищу освіту технічного профілю не знаходить підтримки у адміністрації.

Нам слід позбутися технократичних і бюрократичних нахарувань. Ради суспільствознавчих кафедр, якщо їм додати повноважень і поповнити їх ідеологічними працівниками парткомів, певне, змогли б справитися з роллю комісії по суспільно-політичній атестації (СПА) комуністичного району, включаючи партійних функціонерів. За таких умов СПА зможе стати одним із засобів духовно-морального оновлення, а не «дубцем» в руках консерваторів.

Іншою ланкою СПА мають стати будинки й кабінати політосвіти. На сьогодні вони являють собою втілення формалізму. Їх же необхідно перетворити на джерела критичної думки. Слухачі повинні самі вибирати лекторів, бути зацікавленими в проведенні дискусій (а для цього треба ще й рішуче відкинути всілякі «ярлики»). Це, певно, має означати, що будинки політосвіти стануть також будинками вчених-суспільствознавців, де можна буде обговорювати результати соціологічних досліджень, вироблятиметься стратегія й тактика протидії антидемократичним, антиперебудовним настроям.

Маємо сьогодні дефіцит не тільки в престижності матеріальному, але й у духовному. Молодь нас запитує: чому в Кіровограді ніщо не нагадує про жертви сталінських репресій? Зокрема, цікавиться, чи будуть реабілітовані всі ті ділячі нашої партії і держави, чия діяльність так чи інакше пов'язана з Кіровоградом... Сподіваємось, що відповіди на ці та інші запитання дасть XIX Всесоюзна партконференція. Але, певно, це не означає, що таких відповідей не повинні шукати вже нині кожен із нас. Щодня, щогодини.

І. СКЛОВНИЙ,
доцент кафедри філософії Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування.

XIX Всесоюзна партійна конференція: якби я був делегатом

1. Вступ

ПРО міліцію нині багато пишуть. В основному виявляють її негативні риси. Відверто кажучи, «змінюючи професію», я теж не була позбавлена деякої упередженості в ставленні до правоохоронців. Бо частенько-таки доводилось бачити міліціонера, який не звертає уваги на порушників громадського спокою. Навіть порушників, а тих, яким закон не писаний. Я, наприклад, ні разу не зустрічала міліціонера, який робить уваження тому, хто ввасміює вулицю. Ви зустрічали? Значить, вам більше пощастило.

«концертів». Воляче спостерігати, до якого ступеня деградації може дійти людина, втрачаючи контроль над собою.

3. Нічний кошмар за участю «прекрасної дами»

Кілька рядків з рапорту патрульного «У сквері Трудової слави безцільно блукала жінка у стані сильного алкогольного сп'яніння. Мала

го юнака». Спочатку його доставили у вилучення, але там від клієнта відмовились, переправивши у чергову частину Ленінського РВВС. На пропозицію йти спати хлопець заявив, що нікуди не піде, поки не вяснить, за що його затримали. Хлопець «качав права» і, мабуть, мав рацію. Ось про це й поговоримо.

4. Вулиця МОЯ ЛИСТЯНА...

— Я — Клайпеда! «206», коли будете на

рігати, як цілком мирний затриманий раптом кидався на оперативного чергового з кулаками й лайкою. Прогнозувати поведінку людини у стані сп'яніння не можна. Довго ще нам доведеться безуспішно боротися з пияцтвом, якщо не звертати увагу на «спокійних» п'яниць.

5. Сищики

Зустріч на колишній Сугоклівській вулиці під час мого рейду із співробітниками карного розшуку — то ще одна ілюстрація на тему безконтрольності вчинків отруєної алкоголем людини.

Біля під'їзду багатоповерхового будинку стояло кілька підлітків, хлопців і дівчаток.

— Що це за люди тут ходять? — відреагував один з них на нашу появу. Хлопчина явно йшов на конфлікт, як згодом виявилось, він був нападником.

— А в чому справа? — швидко відгукнувся один з оперуповноважених О. Гайдай. — Пройди з нами.

Хлопець не сподівався нашої реакції. Почувши про карний розшук, він миттю втратив свій бойовничий запал.

— А я що, я пічого... — забелькотів злякано.

Ніхто затримувати хлопця не став. Та інформація для роздумів у цій історії багатецько. Чому підліткі підлітків тиняються у підвороттях,

чинністю. Дозволю собі кілька відступів, пов'язаних з проблемами міліції, що негативно впливають на роботу карного розшуку теж.

Відступ перший

С. АНДРИЙЧЕНКО, заступник начальника відділення карного розшуку Ленінського РВВС: Карний розшук працює оперативно? — Сергій посміхнувся. — Не знаєте ви, що значить працювати оперативно. Я не кидаю тій на наших хлопців. Вони молодці. Але технічні можливості нашої роботи сьогодні далекі від ідеалу. Вам би хотілось почути щось видатне, наприклад, про затримку особливо небезпечного злочинця, а я вам про проблеми... Якщо раніше злочинці пересувалися пішки, а поліцейські на конях, то тепер злочинці — на машинах, міліція — пішки. Єдиний машині карного розшуку дається на добу 10 літрів бензину. Така ситуація зводить нанівець усю нашу оперативність.

На відсутність транспорту скаржилися всі — від замполіта Ленінського РВВС до водія машини чергової частини.

Іноді чуєш гнівні тиради громадян: ну й міліція у нас! Через п'ять годин на терміновий виклик приїхала. І темпи ці далеко не завжди

А ще ось про що напишіть. Люди іноді не розуміють, з чим і з ким вони мають справу. По «02» прийнято виклик: син убив матір. Я черговий. Мчу. Вбивця тікає. Його треба наздогнати. Правом стріляти, на щастя, не користуєся. Впіймав. Де вбита? Виявляється, ніякого вбивства не було. То сусіди сигналізували, аби міліція швидше приїхала вгамувати бешкетника... Мене проймає холод. А що, коли б я скористався правом стріляти? Кому це потрібно?

Міліція живе тривожно. Їй не довіряють. Без друзинників у ролі свідків оперативний черговий не прийме рапорт патрульного і відпустить злочинця, хоч і стопроцентно довіряє міліціонеру. Він не має права затримувати. Якоюсь мірою це виправдано. Підможена репутація у нашої міліції. Не минули і її болячки суспільства в застійні роки. Та ще й сьогодні у період перебудови досі на капітані Н., що відстоює старий стиль і методи роботи, розбухає від компрометуючих міліцію матеріалів.

Відступ третій

В. В. ПОЛІЩУК, заступник начальника з політичної частини Ленінського РВВС, майор міліції (жартує-сердито): Та коли б не міліція, вас би серед білого дня тут біля фонтану на площі Кірова грабували. Ви тоді за квартал міліціонерові вклонилися б... А якщо серйозно, то бути міліціонером означає бути мобілізованим. Запитайте у того ж Володимира Лобанова, чи давно він з донькою бавився, або у слідчого Олега Облата, коли востаннє він кінотеатр відвідував. Мене самого вдома майже не бачать.

Це правда. Робочий день працівника міліції ненормований. Для більшості з них практично ні свят, ні вихідних не існує. Та далеко не всі в міліції так самовіддано ставляться до виконання своїх службових обов'язків. Побувавши на деяких викликах, я зрозуміла, що чергова частина сюди могла б і не втручатися, коли б дільничний своєчасно сигналізував про неблагополуччя в якійсь родині. Трапляється, дружина поскаржиться на пияцтво чоловіка, дільничний його м'яко відчитає, розписує нізмі, що не бешкетуватиме, а він наступного дня таке втне, що слідчому прокуратури втручатися доведеться. Я згодна, нам необхідно підвищити вимоги до міліції. Сюди не повинні потрапляти люди випадкові, які вважають, що, одягнувши міліцейську форму, вони автоматично стають на один бік закону, а решта всі — на інший. Вони правоохоронці, а ми, виходить, порушники. На такій основі нічого, крім дискримінації міліції, бути не може.

І разом з тим, піднісуючи вимоги до міліції, ми не повинні припинювати її роль у нашому житті, а, отже, й повагу до людей у міліцейській формі.

Валентина ЛЕВОЧКО.

РЕПУТАЦІЯ

або ДОСЬЄ НА КАПІТАНА N

Багато нарікань чуєш на людей у міліцейській формі, особливо на дільничних інспекторів. Нерідко, зустрівшись з міліціонером, навіть ні в чому не повинна людина відчувати себе, м'яко кажучи, незатишно. Ось із такими думками прийшла я у Ленінський РВВС. І хоч тижневе чергування не дає мені відстав повністю звільнитися від них, вважаю: щоб по-справжньому оцінити роботу міліції, треба не тиждень і не два попрацювати поруч з правоохоронцями.

2. По кому подзвін

Гадаю, не варто детально описувати всі мої чергування в райвідділі. Між іншим, вони нерідко були схожими між собою. Можливо, мені просто не щастило, але, як правило, до чергової частини потрапляли п'яниці, дрібні шахраї чи дівчата, що влаштували бійку у туалеті ресторану. «Ви сюди за романтикою прийшли», — іронічно посміхнувся оперативний черговий капітан міліції В. О. Тищенко. — Ось вона, наша романтика».

Що й казати, романтики малувато. Не було ані чого за час чергування, щоб у міліцію не потрапляли громадяни, отруєні алкоголем, щоб не лунали сигнали, які закликали розборювати сімейні чвари все на тій же алкогольній основі. Переконана, що сповна пізнати життя нашого міста можна не в одних концертних залах і бібліотеках, а саме тут, в черговій частині відділу внутрішніх справ.

І що найбільше вражає, зловживають алкоголем люди переважно молоді. Дехто з доставлених вже «свій» у черговій частині. Доводилося спостерігати, як трохи протверезнівшись, він розмовляв з черговими міліціонерами. Однак побічне «мирне обговорення» все ж траплялося рідко. Типовіша тут атмосфера «бурі і натиску». Стороння людина, потрапивши сюди, довго не витримає подібних

жахливий зовнішній вигляд, що принижує людську гідність і відштовхує людей, які її оточують». Знайомлюсь із «героїнею». Вигляд справді відразливий. Нічого собі «прекрасна дама» — Ірина Сорочіна, 1957 року народження, робітниця. Сиділа в кутку чергової частини. Спочатку мовчки, але надовго її не вистачило й довелось оперативному черговому перепроходити дівчину у заготоване приміщення. Але й там Ірина продовжувала ренетувати так, що навіть її «товариш по нещастю» почав вимагати «закрити їй рот». І цей кошмар тривав майже цілу ніч.

Дехто із затриманих, дізнавшись, що серед міліції працює кореспондент, просив не називати прізвища, присягаючись, що більше такого не буде. Прізвище І. Сорочіної я називаю свідомо, для її ж блага. Не можу примиритися з думкою, що людина забула почуття, яке в культурній традиції минулого називалось соромом.

Андрій К., 1967 року народження, робітник, той самий юнак, в якого «вуха в'янули» від триповерхових висловів Ірини, не називати свого імені не просив. Я сама так вирішила. В першу чергу через його молододружину. Шістьнадцятирічна Олена у всьому, що трапилось, звинувачує себе. Посварилися, Андрій написав — і ось результат. Ні, ні, на відміну від Олени я не виправдовую Андрія, але мені його щиро шкода, хоч і розумію, що слабкість ніколи не прикрашала справжнього мужчини.

На моє зауваження, що в даній ситуації не погано б проявити трохи більше думи, помічник оперативного чергового старшого А. Крассюк тільки знизав плечима, мовляв, чого ви від нас хочете зі своїм ідеалізмом. Попрацюйте з нами, про небо в алмазах забудете!

Різні ситуації виникають в черговій частині. Іноді курйозні. Патрульно-постова служба затримала якомсь «весело-

базі? Прийом, прийом! — «206» на зв'язку. Вас зрозумів. Буду через 10 хвилин. Прийом...

Через 10 хвилин ми з командиром підрозділу патрульно-постової служби О. А. Кравченком їхали вулицями Кіровограда. Вечір був спокійний, тихий. Патрульні розмовляли з друзинниками. А в

Неспокійна посада у старшого інспектора окремого батальйону дорожно-патрульної служби ДАІ УВС Миколи ЧЕРНИШОВА (на знімку). Спокій і порядок на нічних вулицях — і його заслуга.

Фото В. ГРИБА.

мене не йшла з голови недавня історія з веселим хлопцем, який нікому не чинив зла, а опинився в міліції. Ніби вгадуючи мої думки, Олег Анатолійович раптом вказав на зграйку молоді біля пивного бару.

— Дивіться, ці молоді люди нікого не чіпають. Гомонять між собою. Та можете ви впевнено сказати, що за мить тут не запахне смаленням? Я не можу.

Я теж. Того разу таки нічого не трапилось. Любителі пива схожі на «соловейків» (коли вони встигли сп'яніти! не від пива ж) погрожували й розійшлися. Але гарантії, що так буде завжди, немає. Доводилось спосте-

жукаючи пригод? Чому батьки не цікавляться, як проводять дозвілля їхні діти?

Однак я повела розмову про інше: робота ж в міліції стосується не тільки антиалкогольної пропаганди.

Відверто кажучи, мене тоді теж здивувала швидка реакція «сищиків». Хоч, познайомившись з карним розшуком детальніше, я зрозуміла, що з цими хлопцями краще не жартувати. Якщо, кажучи про міліцію, ми ще не забуваємо про романтику, то це завдяки співробітникам карного розшуку. Від їхньої оперативності, волі, мужності залежить дуже багато в успішній боротьбі із зло-

можна поставити у вину міліції. Скільки разів на добу доводиться відбиватися помічником оперативного чергового по зв'язку: машина в одному кінці міста, а по «02» сигналізує про якусь порушення правопорядку. Хоч на своїх двох біжи! А ще ж і виклики бувають фальшиві. Комусь хочеться побавитися. Або...

Відступ другий

(Карний розшук).

В. ЛОБАНОВ, оперативний уповноважений відділення карного розшуку Ленінського РВВС:

— Я КЩО ви збираєтеся хвалити Третякова, то краще цю статтю взагалі не друкувати.

Такий присуд виніс один відповідальний чоловік нашим намірам написати про Кіровоградський молодіжний центр. Бачите, навіть для тих, кому Третяков несимпатичний, він, директор, невіддільний від молодіжного центру. Не дивно. Нинішній молодіжний центр, чи ТОМ (творче об'єднання молоді), це творче об'єднання молоді, чи ТОМ Олега Третякова, котрий пробирав його, як і зараз кажуть, по столицях і ЦК, років сім чи вісім.

— А він є, той центр! — спитав, ковзнувши поглядом по списаних аркушах, студент, відвідувач редакції.

Можна відповісти так: є. Є постановою обласного виконкому про його створення, є директор, є штат-апарат, є вже навіть своє приміщення (для неопіформованих: це кілька кімнат на другому поверсі старого будинку на площі Кірова, до якого примикає кафе «Оніс»). Та це не зовсім те. Для нас «є» — означає «щось робить», дає якусь користь. Аптека «є» лише тоді, коли там можна купити потрібні ліки, а коли там лише аскорбіна й бинти — вважає, немає аптеки.

Так що реально дає чи вже дав молоді її центр?

Свого часу люди, які стояли біля його витоків, явили кіровоградцям так-сяк, своїми силами обладнали підвальчик, що за популярністю обставив, мабуть, дискотеки, спортзали, кафе і вже точно — будинки культури. Це був клуб «Кіровець», про який ми, перш ніж з'явилася в нашій газеті стаття «Вісмікою в кінець» (там і про Третякова, і про сподвижників), наслухалися всякого. Найчастіше лунало: авантюристи... Невдовзі після статті про «Кіровець» надійшов до редакції лист із вирізкою з «Комсомольской правди». Там йшла мова про те, як керівники якогось неформального об'єднання заманювали дівчат і... «Отане й у вашому «Кіровці» може бути», — написав невідомий автор на полях вирізки. — Треба перевірити, чим там займаються. Такий-то тричі жонатий, такий-то дармоїд, в такий-то... і так далі — в основному це було взято зі стелі.

Чому не просто обережним, а наступально-заперечним було ставлення до «Кіровця»? За нашими спостереженнями — тому, що він виходив за рамки звичайного підліткового клубу при тодішніх жеках. Він хотів вирватися з-під не дуже теплого крила комунальників (не в фінансовому, а в ідейному, так би мовити, відношенні) і лягти на своє, автономне крило. Олег Третяков декларував особливу, комплексну програму виховання молоді, щоб одночасно туди входило моральне, фізичне, ідейне, трудове загартовування. Дозвольте, скаже читач, але ж для цього вже є... комсомол. Цей читач тут же й зауважить, що Спілка молоді, мозляв, фактично у кризовому стані щодо впливу на молоді, авторитету серед неї немає, тому, закономірно, сприйме третяковські плани як створення принаймні в Кіровограді певною мірою альтернативної міськомової й двом райкомам ЛКСМУ організації. На завершення цього читач допустить, що тому-то комсомол і не допомагав (або й «вставляв паличку в колесо «суперників»).

Це не зовсім так. Перший секретар міськомової ЛКСМУ М. Цигульський був у оргкомітеті «Кіровця» і залишається «своєю людиною» в нинішньому центрі. Претензії Третякова на створення нової структурної одиниці просто не подобалися органам місцевої влади, госпідарникам. Може, вони й розділяли блягородні наміри авторів ідеї неформального об'єднання, але у появі центру побачили собі нову морозу, ніякими пунктами не передбачену: це ж давай їм «дах», давай фонди, давай кредити, давай друге, третє, десяте... А де взяти? Хто цим займатиметься? І ніхто (так було досить довго) не звинувачував госпідарників у тому, що ініціатива молоді не знаходить у них підтримки...

АЛЕ ми захопилися спогадами. Як же ведеться творчому об'єднанню молоді (ТОМ) сьогодні, коли центрою майже рік? Що є не в планах, намірах і мрії. Що зроблено центром, причому зроблено те, чого ніхто інший зробити не міг? Так от...

Здано один будинок МЖК, про який подекуди, що він міг би існувати й структурно незалежно від центру. Центрою передавалися Ковалівська (Покровська) церква, старий автовокзал, кілька підвалів під рок-клуб, молодіжний театр, кафе для колишніх воїнів-інтернаціоналістів тощо. Про два підвали, один з яких так і не осушив «Водоканал», наша газета писала в статті «Води підземелля». У двох сухих підвалах

зичним клубам) тощо: у комсомолі, при комсомолі чи поза комсомолом. Зупинилися на тому, щоб бути при комсомолі, тобто співробітничати з ним, але добитися введення посади заступника голови міськвиконкому по роботі з молоддю. Щоб не ходити з приводу крана, латання даху, вибивання залу для концертів тощо по різних кабінетах, а щоб усе вирішувати в одному. Начебто і непогана ідея. Втім, це

рити щось принципово нове зустріли без фанфар.

— Взяти хоч би й ті ж такі жеди (всього їх одинадцять), — каже

Олег, — які повинні нам передати свої підліткові клуби. Ось, подивіться, план платних послуг, який надійшов нам від начальника міського житлово-експлуатаційного об'єднання В. П. Рогожі. Це все, що ми одержали, та ще 10 травня передали нам штатні одиниці педагогі-

Сказане тут О. Третяковим доповнюють слова його колеги О. Коломацького, голови МЖК-1 в Кіровограді:

— Проект комплексу МЖК як такий у нас практично відсутній. Тобто, ми не знаємо, яким буде наше дітище в перспективі. Нам просто обіцяють щороку надавати можливість будувати один будинок, — ми навіть не знаємо, де саме доведеться зводити наступний... Як же за таких умов можна говорити про створення якогось комплексного організму, де ми зможемо спільно вирішувати і свої проблеми відпочинку, організації дозвілля, виховання дітей, розв'язувати побутові питання...

А скільки проблем із фінансуванням! Адже не знаємо, коли гроші одержимо, скільки їх буде, на що вистачить...

Потім — активність молоді. Не надто нині прагнуть молоді люди аступати в МЖК (може вони розчаровані першими труднощами?). Особливо це стосується великих підприємств, у яких є кроти на будівництво. Передбачалося, що членами МЖК ставатимуть усією соціалізацією. Та про це змагання може бути мова, коли не помітно бажаних? Чи, може, молоді просто мало знає про нас!

— Вам, певно, потрібна ширша й дійовіша пропаганда вашої діяльності, — зауважили ми. — Чому б цим не зайнятися ТОМ, до якого ви належите як структурній одиниці...

— Саме так — налякаємо, — сказав О. Коломацький. — Нас, буває,

...ЧИ Ж Є ЗЕРНО? В ПОЛОВОЇ БУДНІВ!

один із авторів статті бачив спроби ремонту й переобладнання; у третьому, що в дворі редакції, раз чи два були на суботнику воїни-інтернаціоналісти, а зараз там усе тихо і на замку. Молодіжний центр допоміг у ремонті приміщення під музей художника Осьмьоркіна. Ковалівська церква... Кіровоградці бачать, як вона «реставрується», а іногородні не радимо й дивитися. Автовокзал як був там, так і є. З підлітковими клубами, що мали перейти на баланс обласного центру, теж не все гаразд: доводиться писуватися з Москвою, добиваючись, щоб працівникам клубів під егідою центру зараховувалися педстаж...

Період становлення! Звичайно. На ньому неминучі проколи, промахи, втрати. Якщо їх хоч на одна менше, ніж досягнень, можна говорити про доцільність існування системи. Який же баланс у центрі? Ми перерахували плюси й мінуси, а, спона, як-то кажуть, і не помітили. У молодіжному центрі стався «розкол», ініціатором якого виступив фактично рок-клуб. Спрощено його демарш можна роз'яснити так: хлопці шукають можливості придбати інструменти і брати гроші за концерти, а в центрі такої можливості нема. Рік тому другий секретар міськомової комсомолу С. Акимов клопотав (уже не скажеш, що комсомол осторонь) у міськвиконкомі за центріський рок-клуб, а недавно — за цей же клуб, тільки «мистівський» [МОСТ — молодіжне об'єднання самодіяльної творчості]. Це об'єднання народилося й «прихилилося» до міськвиконкому й облпрофради. Крім рок-клубу, не проти примкнути сюди й театральна студія «Етап» Ю. О. Жеребцова (СПТУ № 9), яка спочатку теж тяжіла до центру.

Фанфар із приводу появи МОСТ, мабуть, не треба, хоч і дорікали газеті, що досі мовчала про нього. Ми, зізнаємося, морщили лоби над тим же питанням, яке ставив бажаний для мостівців як меценат заступник голови міськвиконкому В. М. Суворов: «Уже ж добивалися за молодіжний центр, а що з того?». Ну, а обком комсомолу збирається ще й молодіжну філармонію організувати...

Куди ж у цій обстановці витрачає свою енергію, якій можна тільки позаздрити, Олег Третяков? Недавно він із секретарем комітету комсомолу «Кіровоградоблагодруду» Юрієм Білком розповів одному з авторів цієї статті про свою поїздку в Новосибірськ. Там відбулася всесоюзна організаційно-діяльницька гра «Комсомол, молодіжна ініціатива й перебудова». Олег і Юрій, а також секретар обкому комсомолу О. Котов висловилися в тому плані, що варто опублікувати докладну розповідь про цю гру, а точніше, змодельовати її, щоб підключити до обговорення читачів. Запис суто теоретичної розмови зайняв би, мабуть, більше полоси, а оскільки нас цікавлять наші конкретні діла, обмежимося переказом суті. Там, у Новосибірську, обговорювалося, де бути молодіжним об'єднанням (МЖК, групам науково-технічної творчості, театрам, му-

залежить від того, хто буде таким заступником і як функціонуватиме вся система. Може, на цю посаду підійде О. Третяков! Може, рада ТОМ планує переобрати директора, запропонувавши Олегові Третякову бути заступником у виконкомі і займатися виключно генеруванням ідей

організаторів при клубах за місцем проживання... Нам же треба починати роботу по суті з нуля, бо матеріальна база цих клубів у жалюгідному стані, більшість із них не дає ніякого прибутку... А ось для МЖК ніяк не можемо зареєструвати в ДАІ техніку (поки що 15 одиниць).

Деякі думки з приводу діяльності Кіровоградського творчого об'єднання молоді (ТОМ)

та узаконенням втілення їх в різні інстанції! А біля керма ТОМ, можливо, стане людина, котра більша підкріплюватиме розумні й правильні слова конкретним ділом! Потреба цього, прямо скажемо, нагальна, бо молоді може й розчаруватися в можливостях центру... В ТІМ, досі ми сприймали появу й роботу центру як даність, як щось якісно нове в організації процесу, в забезпеченні його комплексності. Звичайно, важко не піддатися спокусі, коли чуєш: творче об'єднання молоді — це струнка система координації дій неформальних і формальних об'єднань молоді, яка має забезпечити комплексне виховання; вона заснована на кооперуванні коштів окремих зацікавлених підприємств та установ і на особистому інтересі кожної молоді людини, бо враховує її нахили й уподобання, створює можливості для їхньої реалізації... Що ж, потреба створення якоїсь принципово нової системи виховання молоді назріла давно, бо дотеперішнє становище у цій справі призвело та й призводить до сумних наслідків. Запитаймо себе: чому? Відповідь одна: заформалізованість діяльності тих же підліткових клубів при жedah чи художньої самодіяльності, бюрократичні бар'єри на шляху до впровадження нових форм і методів роботи з підлітками і молоддю.

Як уже було сказано, намагання О. Третякова та сподвижників тво-

25 червня 1988 року

КОНТРОЛЬ ГЛАСНІСТЬ ЧІЄВІСТЬ

ХОЧ ЛИСТА Й НЕ БУЛО НАДРУКОВАНО

Про Хому чи про Ярему?

Олена Харкова із села Варзарівки Новоукраїнського району написала до редакції про те, що в місцевому клубі холодно, брудно, приміщення потребує ремонту. Йшлося в листі читачки також про ряд інших проблем села: відсутність нічного освітлення, запущеність доріг. Благоустроєм Варзарівки ніхто не займається.

Направивши скаргу у відділ культури Новоукраїнського виконкому, ми одержали звітну таку відповідь:

«Факти, наведені в листі, підтвердились. Клуб потребує термінового ремонту, а територія дозко-

ла нього — благоустрою. В названому клубі проводяться вечори відпочинку, але застаріли музичні записи. Працівники районного будинку культури вживають заходів для поновлення музичних записів і апаратури у Васелівському клубі.

Відбулася розмова з директором радгоспу «Більшовик» М. І. Кравченком. Ремонт клубу планується провести з липня-серпня ц. р., бо нині в радгоспі немає лісоматеріалів і будівельної бригади. Роботи по освітленню вулиць села розпочнуться відразу, як тільки надійдуть освітлювальні ліхтарі».

Що й казати, відповідь обнадіює. Але разом з тим і викликає сумніви. А що буде, коли ліхтарі не надійдуть, а будівельна бригада не приїде? Сподіваємось одержати від дирекції радгоспу «Більшовик» відповідь з приводу того, що вона робить, аби лісоматеріалів та ліхтарів надійшли, і бригада приїхала.

А від райвідділу культури хотілось би узнати, яких саме заходів і в якій строк вжито «для поновлення музичних записів і апаратури» у Варзарівському клубі. Та що робиться в районі для того, щоб музичні записи в сільських клубах «не застарівали».

14 травня цього року під таким заголовком був опублікований матеріал про випадки крадіжок сировини і готової продукції на Кіровоградській кондитерській фабриці. До редакції надійшов лист за підписом директора фабрики В. Г. СУХОНОСА, секретаря партбюро Л. В. ВАКУЛІНСЬКОЇ і голови профкому О. П. МАЛИНОВСЬКОЇ:

«ЧЕСНІ ЛЮДИ, ВІДГУКНІТЬСЯ!»

— Публікацію «Чесні люди, відгукніться!» обговорено в колективі фабрики. З метою попередження і зменшення випадків крадіжок на фабриці передбачається розширення і реконструкція прохідної в VI—III кварталах 1988 року з обладнанням прохідної і кімнати огляду згідно правил, які висуваються до підприємств харчової промисловості.

Зроблено аналіз випадків крадіжок, які мали місце протягом 4 місяців з початку 1988 року. Працівниками позавідомчої охорони, відділу боротьби з розкраданням соціалістичної власності було затримано 18 працівників, які зробили спробу вкрасти продукції на суму 157 карбованців 20 копійок. На них накладено штраф народним і трудовим судами в сумі 1850 карбованців.

На працівників, які здійснили дрібні крадіжки, накладено дисциплінарні стягнення. Вони були заслухані на цехових зборах, раді профілактики, позбавлені місячної премії.

«У КОЛОВОРОТІ ПРОБЛЕМ»

Таку назву мав матеріал, опублікований 25 травня 1988 року в «Молодому комунарі». В ньому йшлося про роботу комсомольської організації Малоанківського цукрового заводу, про недоліки в організації і проведенні вечорів відпочинку молоді. Редакція отримала відповідь за підписом першого секретаря Малоанківського райкому комсомолу І. ХМАРІ:

— Факти, про які говорилося в публікації, мали місце в роботі районної комсомольської організації. Хоча первинна Малоанківського цукрового заводу і є однією з кращих у районі, однак недоліки в роботі комітету комсомолу ще трапляються. Це, в першу чергу, стосується організації дозвілля молоді. На засіданні бюро райкому комсомолу було заслухано звіт секретаря комсомольської організації Василя Шербак. Йому було вказано на недоліки, висловлено конкретні пропозиції щодо поліпшення внутрішньої роботи.

Згідно перспективного плану роботи на Комсомольському відділку планується будівництво клубу, також намічено провести ремонт приміщення дитячого садка. Нині проводиться капітальний ремонт в клубі цукрокомбінату. Райком комсомолу виділяє гроші на придбання музичних інструментів.

часом виручає інтуїція, виручає розворотливість і спостережливість, та все це, вибачте, — кам'яний вік. Кажемо так тому, що на сьогодні в Кіровограді, на нашу думку, так само далекі від створення гнучкої комплексної системи організації життя і дозвілля молоді, як і рік тому.

...НА ДРУГОМУ поверсі старого будинку, де розмістилися директор ТОМ та його штат, нині ремонт. Але вже з'явилася на дверях відповідна (хоч і писана від руки) табличка: директор такий-то. Вже заходить сюди чимало людей — підписати заяву, поговорити про труднощі, запропонувати свої послуги... Без цього, певно, не можна, і все ж надто вже нагадує лобачене все те, що бачиш у будь-якій конторі. Чи ж немає загрози, що й ТОМ із часом перетвориться на один з тих бюрократичних оплотів, які, за словами О. Третякова, так заважають йому сьогодні «займатися справою»?

— У нас цього не буде, — запевняє директор, — бо наша організація заснована на особистій зацікавленості кожного — і моральній, і матеріальній...

Чи ж така це вже гарантія! І як можна тут говорити про «кожного», не маючи хоч би й тих же соціологічних даних. Інтуїція! Безперечно. Але як тоді узгодити її з прагненням (неодноразово декларованим) стати врешті-решт відділом миськивиконкому, де інші відділи, за словами й О. Третякова, нерідко виступають бюрократичними гальмами на шляху ТОМ!

Допитуємось так прискіпливо про це, бо теж переконані, що перебудова виховної роботи серед молоді сьогодні потрібна, як повітря. Але чи вирішити її лише за схемою, складеною радою ТОМ: оборонно-масова, культурно-масова, оздоровча робота, охорона навоколишнього середовища та НТТМ, профорієнтація? Напрями ці надто загальні, а якими будуть при ближньому розгляді — за місцем проживання, в гуртку чи секції? Що їх в'язатиме з центром, як центр «в'язатиметься» до них?

Останнє питання не випадкове, бо взяти хоч би й той же згадуваний тут рок-клуб: відділившись від ТОМ у принципах самоокупності, створення клубів за інтересами, любительських об'єднань, з метою створення матеріальної бази для дозвілля молоді, з правом «закупляти інвентар, обладнання і транспорт», хлопці на чолі з П. Ауловим, мабуть, із самого початку заперечили ту ідею «створення єдиної, ціткої...». Вітім, О. Третяков не бачить у появі МОСТу нічого поганого: він тільки формально відділившись, а практично — ні, «це був тактичний хід». Може, й так, але і в МОСТі вже появилася свій штат: голова, його заступник, бухгалтер. І не скажеш, що новостворене молодіжне об'єднання несе в собі щось принципово нове порівняно з ТОМ. Більше того, нам його задумки видаються просто-таки біднотами: на перспективу — клуби року, брейк-дансу, самодіяльної пісні, молодіжний театр; плани на найближчий час: обласна рок-панорама та конкурс самодіяльної пісні.

Вітім, констатувати й критикувати легше, ніж самому щось придумати, резонно зауважить читач. Згодні. Тому й пропонуємо — не витрачати час і сили на реалізацію планів, які є багато в чому надуманими, відірваними від реальності. Пора нарешті розпочати вивчення потреб нашої молоді. Бо як не афішувати її захоплення тим же роком, але далеко не всі суціль у нас рокери й брейкери... Потім — чому «комплексна система» не передбачає таких захоплень, як фольклор, народні традиції, народна пісенна творчість... Значить, навіть у перспективі вона, задумана «комплексна система», не є всеохопною — займає підтвердження її надуманості... Тож, може, досить вишукувати кустарним способом «раціональні зерна в полові буднів»? Усе-таки майже рік минуло... Чи й далі грати-мемося в централізацію!

Н. ДАНИЛЕНКО,
П. СЕЛЕЦЬКИЙ.

м. Кіровоград

но нове зустрі-
ї ж такі же ди-
ль), — каже
нам передати
Ось, подиві-
слуг, який на-
бачи миського
ного об'єд-
де все, що ми
і травня пере-
ниці педагогі-

Сказане тут О. Третяковим допо-
нують слова його колеги О. Коло-
мацького, голови МЖК-1 в Кіровограді:

— Проект комплексу МЖК як та-
кий у нас практично відсутній. Тоб-
то, ми не знаємо, яким буде наше
дітище з перспективи. Нам просто
обіцяють щороку надавати мож-
ливість будувати один будинок, —
ми навіть не знаємо, де саме дове-
деться зводити наступний. Як же
за таких умов можна говорити про
створення якогось комплексного
організму, де ми зможемо спільно
вирішувати і свої проблеми від-
починку, організації дозвілля, вихо-
вання дітей, розв'язувати побутові
питання...

А скільки проблем із фінансу-
ванням! Адже не знаємо, коли гроші
одержимо, скільки їх буде, на що
вистачить...

Потім — активність молоді. Не
надто нині прагнуть молоді люди
вступати в МЖК (може, вони роз-
чаровані першими труднощами).
Особливо це стосується великих
підприємств, у яких є кошти на бу-
дівництво. Передбачалося, що чле-
нами МЖК ставатимуть і зможуть
соцзмагання. Та про яке змагання
може бути мова, коли не помітно
бажаючих? Чи, може, молоді про-
сто мало знає про нас?

— Вам, певно, потрібна ширша й
дійовіша пропаганда вашої діяль-
ності, — зауважили ми. — Чому б
чим не зайнятися ТОМ, до якого ви
належите як структурна одиниця...

— Саме так — належимо, — ска-
зав О. Коломацький. — Нас, буває,

Історія не терпить суб'єктивності

ТАК ДОВГО Я СЕРІОЗНО, ЯК ЦЬОГО РАЗУ, МИ З НИМ НЕ ГОВОРИЛИ ДАВНО. МАБУТЬ, ЩЕ ЗВІДОДІ, ЯК ВИПУСТИВ ВІН НАШ 10-В КЛАС СШ № 2 У ШИРОКІ СВІТІ. ВИКЛАДАВ ІСТОРІЮ І СУСПІЛЬСТВОЗНАВСТВО. БУВ СЕКРЕТАРЕМ ПАРТІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ШКОЛИ. ПАМ'ЯТАЮ, РОЗПОВІДАВ ПРО ЛЕНІНА: «ГЕНІАЛЬНА ЛЮДИНА, ЧЕСНА, ПРОСТА. ЛЕНІНСЬКЕ ВЧЕННЯ — НЕ ДОГМА, ЦЕ КЕРІВНИЦТВО ДО ДІЛ». ПАМ'ЯТАЮ ВРОЧИСТЕ СВЯТУВАННЯ ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Л. І. БРЕЖНЕВА — СПЕЦІАЛЬНА ПОЛІТИЧНА ФОРМАЦІЯ, РОЗВІШАНІ НА СТІНАХ КЛАСУ ВЕЛИЧЕЗНІ ПЛАКАТИ, КНИЖЕЧКИ «МАЛОЇ ЗЕМЛІ» І «ВІДРОДЖЕННЯ».

ТОДІ, В ШКОЛІ, ВСЕ ЗДАВАЛОСЯ ПРОСТИМ І ЯСНИМ: НАПИСАНО В ПІДРУЧНИКУ — ЗНАЧИТЬ ПРАВДА. РЕВОЛЮЦІЯ, ГРОМАДЯНСЬКА, ТРУДОВИЙ ЕНТУЗІАЗМ ПЕРШИХ П'ЯТИРІЧОК, ІНДУСТРІАЛІЗАЦІЯ, КОЛЕКТИВІЗАЦІЯ, ГЕРОЇЗМ ПІД ЧАС ВІЙНИ, ПЕРЕМОЖНА ХОДА У КОМУНІЗМ... А ВІЯВИЛОСЬ, ЩО ПОСПІШНА КОЛЕКТИВІЗАЦІЯ І ПОДАЛЬША НЕПРАВИЛЬНА ПОЛІТИКА ЩОДО СЕЛА ЗАВДАЛИ СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВУ КРАЇНИ НЕ ПОПРАВНОЇ ШКОДИ. ВІД ЯКОЇ МИ Й ДОСІ НЕ МОЖЕМО ОГОВІТАТИСЬ: ЩО ЯКРАЗ ПЕРЕД ВІЙНОЮ БУЛО АРЕШТОВАНО 90 ПРОЦЕНТІВ КОМАНДНОГО СКЛАДУ АРМІЇ, ПО СУТІ, ЗНИЩЕНО ЇЇ РОЗУМ. РОЗСТРІЛЯНО І ТУХАЧЕВСЬКОГО, АВТОРА ІДЕЇ СТВОРЕННЯ ТАНКОВИХ КОРПУСІВ, ЯКІ ПОТІМ, В РОЗПАЛІ ВІЙНИ, ВСЕ-ТАКИ СТВОРЮВАЛИСЬ ЦІНОЮ НЕЙМОВІРНИХ ЗУСИЛЬ І БЕЗ ЯКИХ НАША ПЕРЕМОГА БУЛА Б ЩЕ ТЯЖКОЮ: ЩО ГОЛОД НА УКРАЇНІ 1933 РОКУ БУВ ШТУЧНИЙ І ДАРЕМНО ЗАГІНУЛИ МІЛЬЙОНИ ЛЮДЕЙ (І ДІТЕЙ). А КОЛИ ПЕРЕПИС, ПРОВЕДЕНИЙ НЕЗАБАРОМ, ПОКАЗАВ ЖАХЛИВУ КАРТИНУ, ТО ЗНИЩЕНІ БУЛИ Й ТІ, ХТО ПРОВІДУВ ЦЕЙ ПЕРЕПИС; ЩО СТРАХІЛИВИХ ВТРАТ ЗАЗНАЛИ ЛІТЕРАТУРА, МИСТЕЦТВО, НАУКА; ЩО ПОТВОРНО РОЗРОСТАВСЯ (І РОЗРОСТАЄТЬСЯ Й ДОСІ) ПІСЛЯ БЛАГОТВОРНОГО «ДОЩУ» ВСІЯКИХ ПІЛІГ І ПРЕМІЙ, ПО СУТІ, ПІДКУПУ УПРАВЛІНСЬКОГО АПАРАТУ, БЮРОКРАТИЗМ; ЩО БУХАРІН, ВИЗНАНИЙ ВОРОГОМ НАРОДУ, БУВ ЛЕНІНЦЕМ, ЧЕСНОЮ ЛЮДИНОЮ, ТАЛАНОВИТИМ КЕРІВНИКОМ І НЕПЕРЕСІЧНИМ ХУДОЖНИКОМ; ЩО СЕКРЕТАРІВ ЦК ВЛКСМ НА ЧОЛІ З О. КОСАРЕВИМ СВОГО ЧАСУ РОЗСТРІЛЯЛИ ЛИШЕ ЗА ТЕ, ЩО ВОНИ НАМАГАЛИСЯ ПРОТИСТОЯТИ ПЕРЕТВОРЕННЮ КОМСОМОЛУ ІЗ САМОСТІЙНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ У ЗБОРИЩЕ ФУНКЦІОНЕРІВ; ЩО МИ ЗАПИСУВАЛИ У ЗВІТІ СПРАВНІ (АЛЕ Ж І БРЕХЛИВІ) ЦИФРИ НАШОГО ЗРОСТАННЯ, АПЛОДУВАЛИ ІМ, ВИГОЛОШЕНИМ ІЗ ВИСОКИХ ТРИБУН. А ЕКОНОМІКА НАША КОТИЛАСЯ ЧИ НЕ ДО РОЗВАЛУ; ЩО МИ ФАРБУВАЛИ (І ФАРБУЄМО!) МАЛО НЕ ЛИСТЯ НА ДЕРЕВАХ, НАПУСКАЄМО ВОДИ У ОБМІЛІЛІ ЧЕРЕЗ НАШУ БЕЗГОСПОДАРНІСТЬ РІЧКИ НАПЕРЕДОДНІ ПРИЗІДУ ВИСОКОПОСТАВЛЕНИХ ОСІБ... ЗА ВСІМ ЦИМ (А СКІЛЬКИ ЩЕ НЕ ЗГАДАЛОСЬ, НЕ ВМІСТИЛОСЯ В ЦІ РЯДКИ!) — ЛЮДСЬКИЙ БІЛЬ, СЛІЗОБИ, ТРАГІЧНІ ДОЛІ, ЗЛОМАНІ ЖИТТЯ, ТИСЯЧІ, МІЛЬЙОНИ ДАРЕМНИХ(!) СМЕРТЕЙ, ПОТОПТАНА НАРОДНА ВІРА.

Я ПРИЙШЛА ДО СВОГО ВЧИТЕЛЯ ВОЛОДИМИРА КОРНІЙОВИЧА ОМЕЛЬЧУКА ПОГОВОРИТИ ПРО ІСТОРІЮ, ПРО СЬОГОДНІШНІЙ ДЕНЬ ПЕРЕБУДОВИ.

— У нашому минулому багато білих плям. Історія СРСР як наука по суті вийшла у безвихід, її треба переписувати заново. А для цього необхідний відкритий доступ до всіх, без винятків, архівів. Зараз багато різних публікацій у пресі, всі вони пристрасні, емоційні. А історія не терпить суб'єктивності. Вона бере до уваги різноманітні думки, факти, судження, але з усього цього робить (чи принаймні повинна робити) найбільш близькі до істини висновки. Мені в 1954 році довелося працювати в держархіві в Кіровограді. Тоді допустили істориків до документів. Але скільки ж іще архівів лишилися неторканими! Відомо, що готуються нові підручники з наукового комунізму, історії КПРС, отже, мабуть, й з історії СРСР, але в нас, на місцях, поки що нічого не чути.

— А за якими підручниками вчать-ся зараз діти?

— Підручники — це наше горе. Такого як слід підручника — нема. Він тільки вийшов, а його треба вже міняти.

— Виходить, що й зараз діти замість справжньої історії вчать набридлих казки про «трудова ентузіазм» і «переможну ходу»?

— Я багато років збирав різні публікації, книги, виписки, все, що стосується історії, тепер це мені дуже пригодилося. А ще обов'язково приношу в клас доповідь М. С. Горбачова до 70-річчя Великого Жовтня. Кажу дітям: «Читайте і думайте, підручник теж не минайте, але думайте, думайте!». Багато чекаю від XIX партійної конференції.

— Намагаєтесь сформулювати критичне ставлення до підручника?

— Так.

— Мабуть, активність на уроках дуже зросла? Запитань побільшало, зацікавленості?

— Це вже хто як. Є такі, що їм як було нічого не потрібно, то хоч читай історію сто разів по-новому, а їм байдуже.

Вчителів історії треба звільнити від обмежень програм. Адже ми буквально не маємо права переступити визначених рамок. А ще райвідділ народної освіти. Він наче страхопуд. Скільки тих перевірок, страхів! Доки вже можна нас лякати? Недавно зустрів у літературі такий факт: коли одну фінляндську вчительку із тридцятирічним стажем запитали, скільки за її роки роботи було перевірок — вона відповіла, що жодної. І далі каже: «Мою роботу оцінюють за знаннями учнів, по тому, як вони вчаться далі, якими людьми стають». Це для нас звучить як казка — за скільки років і жодної перевірки. А проєн-томанія? Всі школи, починаючи із столичної і кінчаючи хутірською восьмирічною, повинні «встигати», і не більше й не менше, ніж на 100 процентів! До чого це могло привести?

У школі повинен бути психолог. Не треба забувати, що кожна дитина — індивідуальність. Колись до душі астрономія, колись — література. Психолог мав би помічати здібності дітей. Хай би вивчали те, що більше подобається.

— А як же із загальною освітою?

— Школа, звичайно, повинна давати ази наук. Але потрібнай диференціація.

— І, все-таки, невже у школярів нітрохи не зріс інтерес до історії?

— Щоб у людини виникали якісь запитання, вона повинна читати, багато знати, думати, а молоді здебільшого читає мало. Бракує різноманітної історичної літератури, до того ж вона вихолощена, багато чого не зачіпає зовсім. Те ж саме можна сказати не тільки про історичну літературу. Який шум створили навколо Гончарового «Собору»? А це якось потрапив він мені до рук. Прочитав його і як не крутив, а нічого антирадянського там не знайшов. Перестра-

мо зрозуміти до кінця своїх помилок, а, отже, й зрушити з місця. У той час я був невеликим хлопцем, але дещо пам'ятаю. Мої батьки були комсомольцями з 20-х років. Батько працював головним агрономом у МТС. Тільки вночі щось шерхне чи грюкне, батько вже й не спить: «Ну, Клаво, це за нами». Заарештували директора МТС, парторга (він тоді називався по-іншому, як точно — не пам'ятаю), старшого інженера. Чудом черга не дійшла до мого батька.

Коли згадую ті часи, думаю: ну, нехай Сталін, а Калінін, Ораджонікідзе, Молотов?..

— У Калініна і Молотова дружини були в таборах, у всіх членів ЦК близькі родичі репресовані...

— Ні, не вірю, щоб їх можна було зламати. Убити — так, але зламати — ні. Очевидно, вони теж безоглядно вірили Сталіну. Старі більшовики — люди дуже чесні, принципові, не могли б вони лицемірити.

— Як ви вважаєте, сьгоднішніх комуністів можна з ними порівнювати?

— Не всіх. Багато років панувала, та й зараз не зникла нетерпимість до критики. Скільки разів на з'їздах, пленумах партії говорилося: здорова критика і самокритика. Де там! На словах всі згодні, а як до діла... Скільки разів виступав, говорив про це. І скільки гуль набивав...

Я твердо переконаний: якщо ти комуніст, тим більше керівник, то й будь-яким цим званням, а коли скомпрометував себе — прокрився чи вчинив щось негідне — будь здоров! Не маєш права керувати людьми, називатися комуністом. А в нас же «номенклатурна одиниця» тільки те й робить, що пересідає з крісла в крісло. Там не справився — на тобі, будь-ласка, роботу спокійнішу; ага, і тут не виправдуєш довіря — бері

буде назвати соціалістичним. Вибору немає. По-моєму, перебудову здійснювати буде важче, ніж революцію. Тоді було простіше. Ого твій ворог, його треба знищити. А зараз... Не зустрічав жодного чоловіка, хто б був на словах проти перебудови. Але ж зрушаємо з місця так повільно, значить є ж кому палиці в колеса ставити.

— Володимире Корнійовичу, ми вчили в старших класах й історію України. Але, чесно кажучи, вона подавалася настільки зневілювано і рожево (пам'ятаю в підручнику картини з безкраїми нивами і комбайнами на них), так поверхо, що повторювалися за історією СРСР. Звичайно, ми одна держава, але хіба ж наша республіка не має власної історії? Недавно була на зустрічі із кіноактором Іваном Гавриликом. Він розповідав такий випадок: якось йому довелося побувати на зустрічі творчої інтелігенції з керівництвом. Одна високопоставлена особа з трибуни виголосила таке: «Товарищи, запомніть, наша історія починається з 1917 года». Багато років ми йшли на поводу ось у таких бездумних догматиків, замовчуючи все, що стосувалося розвитку національної самосвідомості. Вирісло ціле покоління, якому часто байдуже минуле свого народу, його культура...

— Національне питання було, мабуть, найскладнішим у всі часи. Багато хто на ньому поскокзнувся. Зараз воно постало гостро, дуже гостро. Але ідеологія не готова до його успішного вирішення.

— А знаєте, я вперше познайомився із українською народною піснею лише в університеті. Вважаю, що це ненормально.

ховувалися ми дуже... Це по-перше. А по-друге, молоді наша, на жаль, не дуже спішить читати. Ото телевізор, кіно і все. На цьому духовні запити згортаються.

— Звідси й біда нашого часу — бездуховність.

— Звичайно. Я не проти телевізора чи кіно. Але кони не єдине джерело інформації, розвитку душі... Треба читати, думати, для того хоча б, щоб уміти оцінити належно той самий фільм чи передачу.

— Володимире Корнійовичу, пам'ятаю, як гаряче ви нам розповідали про Леніна. Ви, по суті, були першим, хто взагалі відкрив нам Леніна як мислителя, мудрого теоретика. Чи розуміли ви, що ленінське вчення перекручувалося?

— Розумів. І дуже добре розумів. Вважав, що мої учні мають бути найперше чесними людьми, у всьому ж іншому з часом розберуться.

— По-моєму, перекручення Леніна пішло із сталінських часів. Ленін, старі більшовики-революціонери — це було здорове начало. Під час сталінізму пустили коріння бюрократизм, прислужництво, догматизм, адміністративно-командний стиль керівництва. Точніше, може, навіть не просто пустило коріння, а пишно розвело. Ці плоди ми споживаємо й досі.

— Не можна у всьому звинувачувати тільки самого Сталіна. Якщо ми будемо так підходити, то не зможе-

ось більшу зарплату, може порозумішася...

— А перебудова? Є зміни?

— В нас у Новомиргороді зміни майже немає. Якщо й є, то дуже незначні. Все дуже закоруле, закам'яніло.

— От ми говоримо, що перебудова має відбутись насамперед у людській психології. Це означає, що людина повинна змінити свої погляди, і значно, збагатитись духовно, переглянути своє ставлення до багатьох речей. Але ж щоб переконати будь-кого у правильності саме такої позиції, треба аргументовано довести, що інакше не можна. А хто в нас на місцях переконує? Преса? Цього мало. А керівники, партійні працівники. Саме їх здебільшого й треба переконувати, вони ж звикли вважати свою думку єдиною правильною.

— Командно-адміністративний стиль керівництва в'ївся в нас так, що не скоро ми позбудемося цієї «хвороби». Але шлях у нас один і відступати нікуди. Якщо ми відступим, то не приведе до того, що й лад наш важко

Багато про що ми ще говорили, багато про що поговорити не встигли. Але той факт, що така розмова відбулася, — це теж ознака часу. Хочеться, аби читачі відгукнулись на ці думки. Адже історія не терпить суб'єктивності.

м. Новомиргород.

Р. С. Коли стаття була підготовлена до друку, стало відомо, що у випускних класах середніх шкіл іспит з історії СРСР замінено на співбесіди.

Світлана ОРЕЛ.

ТЕПЕР мені зауважують, — сердито говорить Юрій Любимович, художній керівник і диригент камерного хору, — до Болгарії ваш хор їздив ж... Моляся, чого вам ще треба. Все плачете, що нікому не потрібні.

— Юрію Васильовичу, а й справді, хіба самодіяльні колективи існують лише задля закордонних поїздок? — не втрималася я.

Пошліть нас у найвіддаленіше село Кіровоградщини. Тільки дайте можливість виступати, нести мис-
тецтво в маси!

Ми розмовляємо з директором Кіровоградського музичного училища Ю. В. Любимовим вже більше години. Розмова йде про конкретний міський народний зразковий камерний хор будинку культури імені Компанійця. Напрошуються думки про розвиток самодіяльного мистецтва взагалі і хорового співу зокрема. Сьогодні похвалитися числом хорових колективів ми не можемо. Та й ті хори, які у нас є, переживають не кращі часи. Візьмемо той же камерний хор. По ідеї він мав би бути на особливих умовах. Таких колективів, у програмі яких камерні класичні і сучасні твори не те, що в Кіровограді — на Україні майже не-

ХТО ПРОЖИВЕ БЕЗ АЛЬБІНОНІ

**[Зовсім не камерна історія
про камерний хор]**

має. Наприклад, «Наташа». Фрагмент хорового концерту «Пушкінський вінок» Г. Свиридова, який до того мені доводилося чути лише у Великому залі Московської консерваторії, або спіричуелс «Темна ріка» Р. Шоу. Чиновники від мистецтва вважають, що така музика розрахована лише на знавців і йти з нею в народ ще рано. У нас, мовляв, люди естетично не підготовлені до сприйняття ораторії Г. Генделя «Іуда Маккавей», як і до оркестрових творів Т. Альбіноні. Частка істини у цьому є. Естетично ми, можливо, не всі підготовлені. Та заспокоювати себе тим, що можемо прожити без Альбіноні, думаю, не варто. Треба сказати й про таке: кілька концертів камерного хору (його часто називають «хором Любовича», що викликає болісну посмішку у Юрія Васильовича), які мені довелося відвідати, збирали таку кількість народу, що, здавалось, не витримують стіни актового залу педагогічного інституту (концерти проходили в ньому). Отже — не поспішайте робити висновки щодо здатності кіровоградців розуміти серйозну музику, а згадаймо про інше. На 60-ті роки припадає розквіт хорового мистецтва у нашому місті; тоді тут працював такий майстер, як Семен Дорогий. До речі, Ю. Любович вважає себе його учнем. Але десь у середині 70-х серйозну роботу почали підміняти показухою. Ми рапортували, ставили «галочки», а співати не дуже хотілось. Молодь в таких умовах кинулася у крайнощі. Численні ВІА заповнили самодіяльні сцени клубів і Будинків культури, витісняючи звідти хороше мистецтво...

Камерний хор виник саме в ці роки, можливо, на противагу тому, що культура хорового співу падала. Виник він як хор радянської пісні, деякий час мав такий статус, але скоро Юрій Васильович, його організатор, зрозумів, що то не його амплуа. Поблизьку привабливу класичний хоровий спів

Я запитала, чи розумів керівник хору, що його «пам'яту» викличе додаткові труднощі. Так, розумів. Та якщо бути відвертим, то й робота над створенням хору радянської пісні проходила без особливих підтримки. «Навіть комсомол нас не підтримував», — сказав Любович. Хоч оте «навіть» мене ніскільки не дивує. Будемо відверті: там, де є справжній турбота з боку партійних, комсомольських органів, культура процвітає. Отже, високе мистецтво у нас не всесоюзна, а скоріше місцева проблема.

Яким би професіоналізмом не відзначався колектив, він нічого не вартий без свого глядача, слухача. Є свій слухач у камерного хору? Важко сказати, навіть пригадуючи переповнені зали під час його виступів. Адже концерти камерного хору для кіровоградців — це ексцитика. Їх організації має часто стихійний характер.

Ю. ЛЮБОВИЧ: Читаю гасло: «Зробимо наше місто зразковим». Хороше гасло. А з чого починати? Давайте почнемо з пісні. Адже вона — душа народу. Пригадайте жінку, яка співає на барикадах революційного Парижа.

У нас культуру приділяють акрай мало уваги — ніби це щось другорядне... Кіровоградська «Зірка» посідає ледве не останнє місце, а скільки уваги їй! Я нічого не маю проти футболу, але ж треба і про душу подумати!

— У вас широкий вибір репертуару?

Ю. ЛЮБОВИЧ: Запропонуйте мені завтра концертний майданчик — і концерт на два відділення я вам гарантую!

Майданичка запропонувати Юрієві Васильовичу я, зрозуміло, не можу, та, чесно кажучи, і осягнути його становище до кінця не можу. Неаже справа в конкретному майданчику і відсутності його — така катастрофічна перешкода на шляху до людей? У нашому місті взагалі з концертними май-

Наївна похвала смішному і сумному

Втім, не тільки вона...

Здається, Вільям Морріс сказав, що пайжакливіша з усіх перемін — це заміна однієї форми жорстокості іншою. Не допустити, попередити це, вважав він, покликане мистецтво... Це мені пригадалося (і, певно, неспроста) після перегляду двох вистав наших гостей-орловців: «Не жартуйте з архангелами» за Д. Фо та «Плюшова мавпочка в дитячому ліжечку» за М. Яблонської. Ці два такі різні спектаклі (з одного боку — театр абсурду з його калейдоскопічним, карколомним сюжетом та несподіваними метаморфозами, з іншого — тиха, без «шумових ефектів», «домашня» драма актриси), поставлені в Орловському драмтеатрі молодим режисером Ільдаром Гілязевим з Московського театру імені Ленінського комсомолу, об'єднує не тільки те, що провідні ролі в них виконують всі ті ж А. Поляк та Олена Полуктова, Яроз пазпалки артисти ці в обох спектаклях постають на диво різними... Спектаклі ж єднає щось інше, глибніше — чи не ота невідступна тривога за людське в людині? В обох виставах, хай і дуже по-різному, різними засобами, досліджується вічна тема самотності у світі і боротьби людини із цією самотністю та обставинами, що її спричиняють. Ставою в цій боротьбі черідко, як і в обох названих виставах, виступає людська гідність.

Даріо Фо, італійця за народженням і місцем проживання, ніяк не назеш чисто італійським драматургом. В цьому, може, таїться і якийсь донір (зважаючи на глибину й багатство італійської культури), але є й компліментарне: митець не боїться заперечувати наодинці: він «жартує» й над сюжетом: його сміх демонстраційний, його слово хапає за живе...

Але звернімося до самої п'єси і її втілення орловцями. У їхньому виконанні авантюри на гра» захоплює, незважаючи на деякий палмір галасу (хоч жанр його і вимагає); часом втрачається й почуття міри (приміром, у сцені в готелі, куди повернувся «забутий» мі-

повернувся «загулювати» містечко)... Втім, можливо ці зауваження породжені відсутністю у автора звички до щенічної розкованості. Бо попри сказане, бунт дивно го чоловіка на ім'я Вітер теїлий, підвешений, поривчастий захоплює увагу (і не відпускає до кінця, незважаючи на солідну тривалість спектаклю — 3,5 години). Бо на неймовірному шляху до пєсно усвідомлюваної мети (чи то захистити свою потоптану гідність, чи з'єднати з Блойдиккою, чи і перше й друге) на героя чекає стільки випробувань, принципів, навіть бюрократичних роґаток, що мимоволі починаєш вірити у неймовірне: у те, що він таки вийде переможцем.

Фінал вистави — це і зне-
віра в цьому, і нова надія.
Гра актора А. Поляка в
ролі Вітра настільки психо-
логічно вивірена, що хоче-
ться назвати її доверше-

ною. А загалом у спектаклі багато творчих знахідок та удач. Мабуть, найточніше буде сказати, що бачимо зіграний акторський ансамбль, який працює справді натхненно. При цьому кожен учасник ансамблю зумів створити позначені власною індивідуальністю образи (я не обмовився, бо для п'єси характерна, так би мовити, множинність гри: кожен актор виступає в кількох іпостасях). Може, саме це створює особливий ефект «багатоглибини» буття свідомості, який не дає нашій уяві «задрімати» протягом цілої вистави?

Із зовсім іншим місцевим явищем зустрічаємося на перегляді Пліушевої мавпочки... Присутній тут психологізм втілено в камерності, довірчій інтонації (чи це в цьому головна притягальна сила «експериментальної сцени» театру?), в оголеності й беззахисності душ головних героїв. Тут глядача приковує не сюжет (він загалом досить простий, навіть дещо банальний), а границя відвертості вистави. Якщо до самої п'єси можна пред'явити якісь претензії (приміром, западоту, на мою думку, карикатурний, а тому схематичний показ сімейства драматурга Коробкова, який контрастує з рештою матеріалу), то до акторів і постановника їх менше. Все ж не можна не сказати й про те, що буквально на початку другої дії у спектаклі наявний прикрий звій — я маю на увазі сце-

ну в приймальній гінеколога. Дещо казенно, без почуття наговороють в тій актори свої репліки, не дбаючи про якусь образність. Звичайно, найлегше було б списати все це на п'єсу (мовляв, репліки безлічі, необов'язкові), але ж можна й спробувати «оживити» їх. Тим більше, що загалом спектакль дихав живою, непідробною щирістю; окремі втрати його не надто псують, а все ж...

Вище вже було сказано, що образи, створені у «Плюшевій мавпочці...» деякими акторами, по-хорошому не схожі на їхні ж роботи в інших, зокрема — у виставі за Д. Фол... Так от, окремо хочеться згадати про роботу О. Полукатової. Роль Аліси Флоринської — взагалі її перша роль в Орловському драмтеатрі (вона тут працює перший сезон). Як на мов розуміння — багатообіцяючий дебют. Взагалі, для дуету А. Поляк — О. Полукатова характерний тонкий психологізм (а це — не тільки тому, що він закладений у матеріалі п'єси), відчуття партнера на сцені, дотримання міри й такту...

Після всього вищесказаного різниці висловити й так: працюючи в напрямі створення психологічного театру, знаходячи й в смішному, й сумному сценічному дійстві привід для головного роздуму про людину, Орловський драматичний театр імені І. С. Тургенева, а, отже, певною мірою й кожен член цього неординарного творчого колективу сприяє ще й відродженню кращих традицій російської класичної сцени. Хай робиться це у формі незвичайній, часом ризикованій. Хай часом створюється миттєве враження і якогось відчуження від землі, на якій виростають ці традиції. Але в такому, певно, і є сенс руху: він передбачає не лише зв'язок із минулим, але й певний якісний відрив від нього, переосмислення його. Такий відрив і таке переосмислення в обох названих спектаклях, на мою думку, присутні. А це — пайголове.

П. СЕЛЕЦЬКИЙ.

А. ПОЛЯК та О. ПОЛУЕК-
ТОВА у виставі «Плюшева
мавпочка в дитячому ліжеч-
ку».

Фото Ю. СТРЕЛЬНИКОВА.

Фото Ю. СТРЕЛЬНИКОВА.

данчиками не густо. Позно, це проблема не тільки хору Любовича.

Мені доводилось чути й таке: коли б у Любо-
вича був трохи інший характер... Керівництву не
подобається, що Любівич постійно «йде на кон-
флікт». Любівич вже не раз поривався «облиши-
ти це діло». Знаходились люди, в тому числі й
серед керівництва культурою, які його стриму-
вали.

Ю. ЛЮБОВИЧ: І все-таки я хочу зрозуміти, в чому причина припинення хорошого місцяста. Ми часто відчуваємо себе кращими, у яких вся кімната заповнена високоякісною продукцією, а реалізувати її не можемо. Люди йдуть від нас. Потихеньку набираю нових, потихеньку з'являється обіцянка. Втім, єдине, що можна пообіцати — це моральне піднесення в процесі роботи. Ви бували на репетиціях, бачили...

Так, я бувала на репетиціях, бачила, як натхненно працюють люди, а серед учасників хору не тільки професійні музиканти. Я розмовляла з деякими учасниками колективу. Вони говорили про те, що вже злисовів Любонович: бажання знайти свого слухача, виступати.

В. І. ЧХАЇДЗЕ, заступник директора палацу культури імені Жовтня, учасник хору: Уважно стежу за пресою. Ви якісь беззубі. Якщо молоді кажуть, що рок — це погано, то треба їх показати, що тоді добре. Заборона — не метод виховання, це прізвисько. Але ж і просто нарікання на «грубі» смаки — теж не метод. Потрібно пропагандувати справжнього мистецтва. У нас цього немає.

Взагалі — подивіться, що у нас твориться із закладами культури. Філармонія протікає, театр обвалюється, один будинок культури не працює, в інших же чи незатишно, чи не пристосовано... Де ж увага до культури?

...Після рішучої заяви Ю. Любовича про те, що він залишає хор, колективомі надали можливість поїхати до Болгарії. Саме з цього й почалася наша розмова з Юрієм Васильовичем. Поїздка була цікавою, дуже позачасною для хору. Вразило те, як поставлене естетичне виховання в Толбухіні, яка там увага до хорового мистецтва. Другий секретар миськомому партії Толбухінка — голова Ради місцевого хору. Є там Будинок хору з власною студією звукозаписи. Все поставлено на рівні сьогоднішнього. Кіровоградці були в захваті від поїздки. А власні проблеми пригадали одразу, як тільки повернулися додому...

В. І. ЧХАІДЗЕ: Нас навіть не зустріли. Бази у нас немає, транспорту немає. Костюми в руках носимо. Але годі про це... Ми любимо свій колектив; хоч у кожного багато турбот, але на репетиціях про все забуваємо. Що нас об'єднує? Мистецтво.

Ця велика сила мистецтва... Так, хочеться вірити, що часи загальної байдужості до нього минуть. Що не будемо ми тільки те й робити, що ляляти рок, а дамо можливість молоді зрозуміти, тобто навчимо її розуміти, як це важко — прожити без Моцарта, Лисенка, Чайковського, Петарки, Шевченка...

Л. КАРИМОВА.

СПОЧАТКУ тільки два факти.

...7 квітня нинішнього року за ініціативою обласної ради ДФСТ профспілок на трибуни стадіону спортивного клубу «Зірка» було запрошено любителів різних видів спорту: об'єднати тих, хто займається самостійно у так званих клубах за інтересами. Центральну трибуну спортивної арени прикрасили того дня дощечки з яскравими написами: «Клуб любителів бігу», «любителів футболу», «туризму», «оздоровчої фізкультури» тощо. Проведення цього організаційного заходу було попередньо анонсовано міським радіо, у пресі, а ще — афішами стадіону. Та лише під дощечкою із шкіряним м'ячем зібралось кілька десятків любителів футболу, інших бажаючих можна було перерахувати на пальцях однієї руки.

...Одним із барометрів нашої журналістської діяльності є редакційна пошта тижневика. Листи на спортивну тематику у «Молодому комунарі» чи не найпопулярніші. Але, що хвилює читачів? Все та ж футбольна «Зірка» та узаконена нещодавно атлетична гімнастика. Без будь-якого перебільшення — це дев'яносто дев'ять процентів спортивної пош-

ти. І лише окремі листи стосуються проблем масового спорту.

«Чому я взяв у руки перо? — пише до редакції А. Б. АВДЕЄВ. — Я робітник, працюю у кировоградському виробничому об'єднанні «Дружмаш». Мене, як, мабуть, і всіх батьків, хвилює здоров'я своєї дитини. Всі ми прекрасно розуміємо, що фізична культура несе в собі величезний потенціал здоров'я. А ось у школі, де навчається моя маленька донька (номер школи не називаю через «гу-

школі № 13, де щонеділі працюють групи ритмічної гімнастики! В школі, яку відвідує донька, спортивний зал у неділю зачинений. А коли ж дітям займатися фізичною культурою, як не у вихідні?».

Так де ж ти, масовий спорт? Чи не «наймасовіший у світі», як переконували нас численні плакати сімдесятих років? І не той «масовий», який заради «галочки» збиває людей до купи, а той, який

Пустішають стадіони... Чому?

Тижневик веде розмову про проблеми масового спорту в області

манні міркування»), фізична культура практикується слабо. І це не окремий факт. Як заздрить моя донька своїм друзі, котра навчається в середній

добровільно об'єднує їх для подальшого фізичного вдосконалення.

Роки застою внесли корозію в якість трьох видів металу значків ГПО. Тих, які в тридцять років задумувалися одним із засобів залучення людей до занять фізичною культурою і спортом, були своєрідним тестом фізичної підготовки молоді до життя. І ось уже не фізична підготовка найголовніша в комплексі, а його величність «валовий принцип»: усі без винятку повинні скласти його нормативи! Так було відкинуто добровільне випробування комплексом власних сил, на перший план вийшла її величність зобов'язалівка. Почалася шалена гонка: повели між собою боротьбу за першість спортивні клуби, товариства, районні ради, нарешті, цілі області й республіки країни. Ця боротьба на довгі роки приховала дійсну проблему — людей, яких відлякав комплекс ГПО. Але ж силоміць бути культурним фізично, як взагалі культурним, просто неможливо. Подібна практика не тільки не має сенсу, але й шкідлива. Адже як можна планувати підготовку значківців ГПО?

Коли ми кажемо про необхідність займатися фізичною культурою і спортом, то маємо на увазі зацікавленість в цьому перш за все держави. Не вірите? Тоді скажіть, що вигідніше адміністрації підприємств: витрачати кошти на будівництво спортивних споруд, чи шалені гроші на бюлетені для своїх фізично нерозвинутих працівників? Якщо відверто, то подібною економікою донедавна ще мало хто займався. Не дивно, що таке величезне підприємство, як ВО «Дружмаш» лише після десяти років свого існування почало будівництво спортивної бази в парку імені 50-річчя Жовт-

ня. Але й тут немає гарантії, що новозбудований спортивний зал відвідуватимуть рядові друкумашівці, а не якась команда майстрів, створена на підприємстві.

Перебудова дає змогу розвинути свою творчість (саме творчість!) керівникам численних підприємств області. Позитивні приклади вже існують...

У серпні минулого року Кіровоградська міська теплотережа віддала ентузіастам атлетичної гімнастики свою котельню. Лише пізніше знадобилося хлопцям, щоб збудувати справжній спортивний зал із роздягальнями, кімнатою відпочинку, душовою. Нині тут щодня у дві зміни працюють секції атлетизму. Але всіх бажаючих займатися цим видом спорту новостворений клуб «Тепловик» вмістити не може. Чому? Та тому, що молодь тонко відчуває неформальне ставлення до цієї справи керівників теплотережі, які не пішли шляхом збирання до купи майстрів, а запросили займатися всіх бажаючих.

А ось знайомий дев'ятирічний Сергійко жалівся мені, що його не беруть до футбольної команди на змагання «Шкіряний м'яч». Ті самі, до програми яких закладено насамперед «популяризацію футболу серед дітей з метою подальшого залучення їх до постійних занять фізичною культурою і спортом». Ставить завданням «Шкіряний м'яч» і виявлення переможців, але то вже — другий пункт. У нас же частенько завдання міняють місцями, це закреслює власне популяризацію і висуває лише перемогу. Інколи й за будь-яку ціну! І Сергійко ніяк не може збагнути, чому він опиняється «за бортом» цих змагань, не зігравши жодної гри проти того, хто потрапив до команди його вулиці, двору чи міста. Адже після чесної поразки сильнішому Сергійко матиме два шляхи — розчаруватися в спорті чи підвищити свій фізичний рівень, аби довести своє право, нехай і наступного року. А так «дядько» — спортивний педагог ЖЕО — відбирає у нього шанс на цей вибір, залишаючи лише розчарування. Так підринається віра в радянський спорт серед найменших і в старшому класі їх вже не викличеш на спортмайданчик добровільно. Тільки — силоміць.

Пустішають стадіони...

С. БОНДАРЄВ.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Тижневик запрошує всіх до розмови про проблеми масового спорту. Розмова ця буде конструктивною лише за участю наших читачів. Пишіть нам не тільки про недоліки, а й про здобутки, досвід роботи, тощо.

ПІСЛЯ ВИСТУПУ «МК»

«Занедбані традиції»

Так називався критичний матеріал («МК» від 16 січня ц. р.), який розповідав про незадовільне відношення до любителів тенісу в обласному центрі.

Тижневик одержав відповідь заступника завідувачого відділом народної освіти Кіровоградського обласного центру.

О. МЕДВЕДЕНКА:

«Повідомляємо, що

питання передачі колишніх тенісних кортів СДЮСШОР-2 групі ентузіастів неодноразово вивчалася міським відділом народної освіти спільно з керівництвом спортшколи.

Враховуючи невідповідність навчальної бази школи встановленим вимогам, педколектив поліпшив умови для занять юних футболістів шля-

хом реконструкції спортивних кортів під тренувальний майданчик.

Відділ народної освіти обласного центру не заперечує проти створення груп любителів тенісу і спільної роботи з міським обласним комсомолом у розв'язанні питань, пов'язаних з розвитком тенісного спорту в м. Кіровограді».

КОНТРИПРИВІТ!

Ідея Держкомспорту УРСР у проведенні чемпіонату республіки в волейболу була чудовою — відновити широку географію цього виду спорту на Україні. Для жіночої

го й чоловічого турнірів передбачалися на старті по чотири зони для шестяти учасників у кожній. Однак замість очікуваних 48 команд на майданчики вийшли лише 27,

Не було серед них і представників Кіровоградської області.

Читачі «Молодого комунара» чекають відповіді від керівників обласного спорткомітету, чому ті роблять вигляд, що волейбол тільки символ у грі «Спортлото»?

Новгородківське СПТУ № 36
ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ УЧНІВ
НА 1988—1989 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Училище готує:

плодоовочівників та садоводів;
лаборантів хіміко-бактеріологічного аналізу;
слюсарів-ремонтників по ремонту електрообладнання паливної апаратури і гідравлічних систем тракторів, комбайнів;
слюсарів по контрольно-вимірювальних приладах і апаратурі, зайнятих в сільськогосподарському виробництві;
трактористів-машиністів широкого профілю;
механізаторів тваринницьких ферм.

Строк навчання — 3 роки.

Під час навчання учні перебувають на повному державному утриманні.

Адреса училища: 317140, смт Новгородка, вул. Кірова, 44.

Кіровоградському
ливарному заводу

потрібні робітники таких спеціальностей:

стержлярі (чоловіки і жінки),
формувальники машинного формування,
слюсарі-сантехніки,
токарі,
фрезерувальники.
ОДИНОКИМ НАДАЄТЬСЯ ГУРТОЖИТОК.

ДОСТАВКА НА РОБОТУ СЛУЖБОВИМИ АВТОБУСАМИ.

ПО ДОВІДКИ ЗВЕРТАТИСЯ ЗА АДРЕСОЮ: 317112, м. КІРОВОГРАД, сел. НОВЕ, ВІДДІЛ КАДРІВ. Телефони: 9-43-82, 9-43-86.

ПОНЕДІЛОК

27 ЧЕРВНЯ

ЦТ (I програма)

15.30 — Новини, 15.45 — «Гостя з майбутнього», Худ. телефільм для дітей, 1 і 2 серії, В перерві — 16.50 — Новини, 18.00 — «В майстерні художника», О. Комов, 18.15 — Назустріч XIX Всесоюзній конференції КПРС, «Пульс», Про досвід роботи партійної

організації фабрики «Трехгорная мануфактура», 18.45 — Сьогодні у світі, 19.05 — Фестиваль радянської пісні «Зелена Гура-88», 21.00 — «Час», 21.40 — Говорять делегати XIX Всесоюзної конференції КПРС, 21.50 — Політичний театр, Р. Солнцев, Прем'єра телестави «Троє на червоному килимі», 23.00 — Сьогодні у світі, 23.10 —

«Діючі особи», Про делегацію XIX Всесоюзної конференції КПРС першого секретаря Ленінградського райкому Компартії Грузії Е. Верідзе.

УТ

18.00 — Новини, 18.40 — Для дітей, «Варіант», 17.25 — Циркова програма, 17.55 — «День за днем», (Кіровоград), 18.10 — Телефільм «Право

на постріл», (Кіровоград), 18.30 — До XIX Всесоюзної конференції КПРС, «Звірюча час», В парторганізаціях Києва, 19.00 — Актуальна камера, 19.30 — «Втрата довіри», Художньо-публіцистична програма з циклу «Ситуації», 20.00 — Телеспортарена, 20.30 — Співає народний артист СРСР А. Кочерга, 20.45 — На добраніч, ді-

ти, 21.00 — «Час», 21.40 — «Зустрічі на куторі «Надія», Роздуми про сучасний український театр, (Кіровоград), 23.00 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

14.55 — Назустріч XIX Всесоюзній конференції КПРС, Програма Українського телебачення, 18.00 — Новини, 18.15 — «Служу Радянськ-

му Союзу!», 19.15 — Міжнародна панорама, 20.00 — Багаторазова панорама, 20.15 — Теніс, Уімблдонський турнір, 21.00 — «Час», 21.40 — Говорять делегати XIX Всесоюзної конференції КПРС, 21.50 — Екран док. фільму, «Хрещенський», 22.40 — Теніс, Уімблдонський турнір, 22.55 — Музична передача «Ранкова пошта» (повтор), 23.25 — Новини.

ВІВТОРОК

28 ЧЕРВНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин», 8.35 — «Згадаючи Ілліча», Док. фільм, 9.30 — «Я люблю тебе, життя», Телевізійний фотоконкурс, 9.35 — С. Прокоф'єв, Класична симфонія, 9.50 — Відкриття XIX Всесоюзної конференції КПРС, Трансляція з Кремлівського

Палацу з'їздів, По закінченні — Концерт ансамблю пісні і танцю ім. Локтева, Новини, 17.20 — «П'ятирічка: діла і люди», Прем'єра док. фільму «Вікно в поле своєї», «Сходники по гори-зонтали», 18.15 — «Наш сад», 18.45 — Сьогодні у світі, 19.05 — Грай, гармонь, 20.05 — Ю. Черняков, «Бригада», Літературна композиція,

21.00 — «Час», 22.30 — Пісня-88, 23.55 — Сьогодні у світі.

УТ

9.00 — Новини, 9.10 — Таланти твої, Україно! 9.50 — Відкриття XIX Всесоюзної конференції КПРС, Трансляція з Кремлівського палацу з'їздів, 16.30 — Новини, 16.40 — «Народний депутат», 17.10 — Фільм-концерт «Го-

лос пам'яті», 17.30 — Вперше на екрані УТ док. фільм «Деякі інтерв'ю з проф. спілкових питань», 18.30 — Музичний фільм «Рідні обрії», 19.00 — Актуальна камера, 19.45 — «Урок без дзвоника», 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час», 22.30 — «Світлиця», І на тім рушничкові... 23.10 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика, 8.20 — «Московський ранок», Док. телефільм, 8.30 — Виступ Великого дитячого хору Держтелерадіо СРСР, 9.00 — А. Платонов, «В прекрасному й шаленому світі», 9.35 — С. Прокоф'єв, Класична симфонія, 9.50 — Відкриття XIX Всесоюзної конференції КПРС, Трансляція з Кремлів-

ського Палацу з'їздів, По закінченні — Концерт ансамблю пісні і танцю ім. Локтева, Новини, 18.00 — Музичний мост, 18.45 — Ритмічна гімнастика, 19.15 — «...До шістнадцяти і старші», 20.00 — Вечірня казка, 20.15 — Теніс, Уімблдонський турнір, 21.00 — «Час», 22.30 — «Бархатний сезон», Худ. фільм, 00.10 — Новини.

СЕРЕДА

29 ЧЕРВНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин», 8.35 — «Діючі особи», 9.10 — Р. Солнцев, «Троє на червоному килимі», Телевізастава, 10.15 — «Час іде з нами в строю», Фільм-концерт, 11.00 — На XIX Всесоюзній конференції КПРС, 16.00 — На XIX Всесоюзній конференції КПРС, 16.15 — Концерт ра-

дянської пісні, 16.35 — Основи економічних знань, Журнал «Телек», 17.05 — Новини, 17.10 — «Гостя з майбутнього», Худ. телефільм для дітей, 3 серія, 18.15 — Щоденник XIX Всесоюзної конференції КПРС, 19.00 — Концерт для делегації XIX Всесоюзної конференції КПРС, Трансляція з Кремлівського Палацу з'їздів, 21.00 — «Час», 22.00 — Їновистава «Завжди за кад-

ром», Розважальна програма за фільмами і оповіданнями О. Курляндського, 23.10 — Сьогодні у світі.

УТ

9.00 — Новини, 9.15 — Концерт державного квартету ім. Д. Шостаковича, 9.45 — Худ. фільм «Ігор Савович», 3 серія, 10.50 — Село і люди, 11.15 — Літературна карта України, 11.55 — Новини, 16.30 — Новини.

16.40 — Фільм-концерт «Колес», 17.00 — Майстри мистецтв, Заслужений артист УРСР Б. Мірус, 18.00 — Агроспорт: проблеми і пошуки, 18.30 — «І образ милій, незабутній», Концерт, 19.00 — Актуальна камера, 19.40 — В. Шатров, «Так переможемо», Вистава, 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час», 22.00 — Продовження вистави «Так переможемо», 23.00 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика, 8.20 — Концерт ансамблю народної музики «Пірілейки», 8.50 — «Біла нація», Док. телефільм, 9.20 — Німецька мова, 1 рік навчання, 9.50 — «Фантазія Востухіна», Худ. телефільм для дітей, 1 серія, 10.55 — Німецька мова, 2 рік навчання, 11.25 — «Бархатний сезон», Худ. фільм, 13.05 — Мультифільми, 13.30 — Новини, 13.35 — «Хто піде за

Травніми», Док. телефільм, 14.25 — «Скороминучість», Фільм-балет, 18.00 — Новини, 18.15 — Лауреати Міжнародного конкурсу імені П. Чайковського, А. Сєвдов (фортепіано), 19.00 — Сільська година, 20.00 — Вечірня казка, 20.15 — Теніс, Уімблдонський турнір, 21.00 — «Час», 22.00 — «Іванів на-тер», Худ. фільм, 23.40 — Новини, 23.50 — Теніс, Уімблдонський турнір.

ЧЕТВЕР

30 ЧЕРВНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин», 8.35 — Фільм — дітям, «Мій друг Сохратик», 9.40 — «Портрет сучасника», Док. телефільм «Анатолій Калінін, Роздум про сучасника», «Інфографіка Олега Соанса», 10.30 — Симфонічні мініатюри М. Глінки, 11.00 — На XIX Всесоюзній конференції КПРС, 16.00 — На XIX Всесоюзній конференції КПРС.

16.15 — «...До шістнадцяти і старші», 17.00 — Новини, 17.05 — «Гостя з майбутнього», Худ. телефільм для дітей, 4 серія, 18.10 — Хвилини поезії, 18.15 — Щоденник XIX Всесоюзної конференції КПРС, 19.00 — Мультифільм, 19.25 — В.А. Моцарт, Концерт № 23 для мажор для фортепіано з оркестром, 19.55 — Прем'єра худ. телефільму «У зв'язку з переходом на іншу роботу», 1 серія, 21.00 — «Час», 22.00 —

Співає М. Кобзон, 23.05 — Сьогодні у світі, 23.25 — Супутник телеглядача.

УТ

9.00 — Новини, 9.15 — Звучить гітара, 9.45 — Худ. фільм «Суд в Ершовці», 1 серія, 10.50 — Концерт з творів А. Бешая, 11.40 — Новини, 16.30 — Новини, 16.40 — Художня панорама, 17.15 — Мультифільм, «Жиди-були Думки», 17.25 — Естрадна творчість композиторів соціалістичних країн, 18.00 — «Час

рішень — час дій», Досвід прикарпатців, 18.30 — Концерт, 19.00 — Актуальна камера, 19.30 — Грає квартет баяністів, 20.10 — Док. телефільм «Потрібні директори», 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час», 22.00 — Молодіжна студія «Гарт», 23.30 — Новини.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика, 8.20 — Прем'єра фільм-концерту «Моя світла мить», 8.55 — Науково-популярні фільми

«Новачки у світі машин», «Сюрпризи твердого вогню», 9.25 — Іспанська мова, 1 рік навчання, 9.55 — «Фантазія Востухіна», Худ. телефільм для дітей, 2 серія, 11.00 — Іспанська мова, 2 рік навчання, 11.30 — «Іванів на-тер», Худ. фільм, 13.10 — Поради чемпіонів спортемам-підприємств, 13.45 — Новини, 13.50 — Прем'єра док. фільму «Чукотка, Берег пам'яті», 14.35 — Концерт вокального дуету Воронежської народної філармонії.

18.00 — Новини, 18.15 — Ритмічна гімнастика, 18.45 — Прем'єра док. телефільму «Пам'ять Марсового поля», 18.55 — Футбол, Чемпіонат СРСР, «Зеніт» — «Спартак», В перерві — Вечірня казка, 20.50 — Виступ фольклорного ансамблю «Крупницький музики», 21.00 — «Час», 22.00 — «Екран друзів», Знайомство з кінематографістами соціалістичних країн, 23.00 — Теніс, Уімблдонський турнір, 23.45 — Новини.

П'ЯТНИЦЯ

1 ЛИПНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин», 8.35 — Фільм — дітям, «Здрастуй, Зузунко! До побачення, Зузунко!», 9.20 — Дітям про звірят, 9.50 — О. Сєрджин, Соната-фантазія, 10.05 — «Інститут людини», «Люди-на, які ми не знаємо», 11.00 — На XIX Всесоюзній конференції КПРС, 11.15 — Концерт, 16.00 — На XIX Всесоюзній конференції КПРС, 16.15 — «Діла і турботи агро-

прому», Док. телефільм «Потрібні фермери», «Що турбує Павлового?», 17.00 — Новини, 17.05 — «Гостя з майбутнього», Худ. телефільм для дітей, 5 серія, 18.10 — Хвилини поезії, 18.15 — Щоденник XIX Всесоюзної конференції КПРС, 19.00 — «Новатори і консерватори», 19.45 — О. Глазунов, Концертний вальс, 19.55 — Прем'єра худ. телефільму «У зв'язку з переходом на іншу роботу», 2 серія, 21.00 — «Час», 22.00 — «Оранжевий мікрофон», Музична програма, 23.10 —

«Погляд», Вечірня інформаційно-музична програма.

УТ

9.00 — Новини, 9.15 — «Відеоміні», Музична розважальна програма, 10.15 — Худ. телефільм «Суд в Ершовці», 2 серія, 11.25 — Молодіжна студія «Гарт», 12.55 — Новини, 16.30 — Новини, 16.40 — Для дітей, «Сестричка Оленка і братик Іванко», Вистава, 17.30 — Музичний фільм «Ви пам'ятаєте маестро», 18.30 — «День за днем», (Кіровоград), 18.00 — Теле-

фільм «Повернення до себе», 18.45 — Сюїта для скрипки та фортепіано, 19.00 — Актуальна камера, 19.45 — «Перлини душі народної», 20.30 — Резерв, 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час», 22.00 — Худ. фільм «Твій сучасник», 1 серія, 22.55 — Новини, 23.10 — «Нічний моголог», Фільм-концерт.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика, 8.20 — Концерт солістів Тюменської філармонії Ю. Клепалова (балалайка) та В. Петухова

(баян), 8.45 — Науково-популярні фільми «Берег милій для мене», «Дзеркала Ермітажа», 9.15 — Англійська мова, 1 рік навчання, 9.45 — Прем'єра док. фільму «Душа милосердна», 9.55 — Фільм — дітям, «Місячна відьма», 11.00 — Англійська мова, 2 рік навчання, 11.30 — «Екран друзів», Знайомство з кінематографістами соціалістичних країн, 12.30 — Співає народний артист СРСР А. Днішев, 12.55 — Мультифільми, 13.40 — Новини, 13.45 — Спортивна аре-

на, Прем'єра док. фільму «Вітер у вітрилах», «Продавайте, гори великі...», «Школа на околиці», 18.00 — Новини, 18.15 — «У світі тварин», 19.15 — Грає Ю. Корчунський (скрипка), 19.30 — «Діла всіх і для кожного», «...Повернуті Радам реальні владні повноваження», Передача 2, 20.00 — Вечірня казка, 20.15 — Теніс, Уімблдонський турнір, 21.00 — «Час», 22.00 — «Трактор на Пятницький», Худ. фільм, 23.25 — Новини, 23.35 — Теніс, Уімблдонський турнір.

СУБОТА

2 ЛИПНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин», 8.35 — «Співає і танцює молодість», 8.50 — «У порту», Мультифільм, 9.05 — Прем'єра док. фільму «Скарб», 9.25 — Співають сестри Осяну, 9.55 — «Чого і чому?», 10.25 — Грають переможці Міжнародного конкурсу піаністів ім. Ф. Вуїзона у м. Болцано (Італія) Л. Зільберштейн та В. Кулешов, 11.00 — Інформаційний випуск, 11.15 — К. Вебер, «Дивертисмент для

гітари і фортепіано, 11.30 — Сім'яний кінозал, Худ. фільм «Ляпас, якого не було», 13.30 — «Діла всіх і для кожного», 14.00 — Міжнародна година, 15.00 — Фантастика в мультиплікації, «Планета спортивних призів», 15.10 — Концерт учасників Всесоюзного конкурсу духових оркестрів, 16.00 — Новини, 16.15 — «У світі тварин», 17.15 — «Мій улюблений цирк», 18.15 — Новини, 19.00 — Мультифільм, 19.15 — До 70-річчя ВЛКСМ, Художній фільм «Вітер», 21.00 — «Час», 22.00 — «Юрмала-88», Відкриття III Всесоюзного

телеконкурсу молодих виконавців радянської естрадної пісні і концерт лауреатів та дипломантів конкурсів 1986 і 1987 рр. Трансляція з Риги. В перерві — Новини.

УТ

9.00 — Новини, 9.20 — Ритмічна гімнастика, 9.50 — Співає народний артист СРСР Е. Каяна, 10.15 — «На шляхах республіки», Погода (експрес-інформація), 10.20 — Економіка плюс наука, 10.55 — Чеховські дні в Ялті, 12.10 — Товарний пісня, 12.55 — Новини, 13.10 — Док. фільм

«Наказ», 14.05 — Всесоюзний турнір з дзю-до на приз українського телебачення, 14.35 — Доброго вам здоров'я 15.10 — Вперше на екрані УТ худ. фільм «Вище за радугу», 1 серія, 16.25 — ВДНГ у липні, Погода (експрес-інформація), 16.30 — Концерт хору Українського телебачення і радіо, 17.00 — Суботні зустрічі, До міжнародного дня кооперації, 18.30 — Співає заслужений артист УРСР І. Попович, 18.45 — Скарби музеїв України, 19.00 — Актуальна камера, 19.35 — І тільки музика, 20.30 —

Резерв, 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час», 22.00 — Худ. фільм «Твій сучасник», 2 серія, 23.20 — Вечірній вісник, 23.50 — Чемпіонат СРСР з важкої атлетики.

ЦТ (II програма)

8.15 — Програма «Думка», Телеогляд «Перспектива», 9.10 — «Здоров'я», 10.00 — Телевізійний театральний абонемент, 11.40 — «Перебудова і право», 12.00 — «Живи, Земле!», Екологічна програма, 13.10 — «Школа: час перемін», 13.45 — «Аксіома», Док. фільм, 14.00 —

«Кур'єр» «Очевидного-неймовірного», 15.00 — Художні скарби музеїв Москви, 15.45 — Мультифільми, 16.05 — Й. Брамс, Симфонія № 2, 17.05 — «Познати на старому автомобілі», Худ. фільм, 18.30 — Голоси народних інструментів, 19.00 — Теніс, Уімблдонський турнір, 20.00 — Вечірня казка, 20.15 — Прем'єра док. фільму «Космосом «Вайконур», 20.45 — Грає Е. Москвітін (арфа), 21.00 — «Час», 22.00 — «Парасолька для молодого подружжя», Худ. фільм, 23.25 — Новини, 23.35 — Теніс.

НЕДІЛЯ

3 ЛИПНЯ

ЦТ (I програма)

8.00 — Новини, 8.15 — Ритмічна гімнастика, 9.00 — «В країні веселій дитинства», Мультифільм, 9.20 — Тираж «Спортлото», 9.30 — «Вулиця», 10.00 — «Служу Радянському Союзу!», 11.00 — Музична передача «Ранкова пошта», 11.30 — Клуб мандрівників, 12.30 — Музичний кіоск, 13.00 — Сільська година, 14.00 — «Здоров'я», 14.45 — Фільм — дітям, «Пригоди білчяти Мі-я», 15.50 — До Дня працівників морського і річкового флоту, Програма док. фільмів, 16.20 — Кіноафіша, 17.20 — Мультифільми «Мішок яблука», «У лісовій ка-

пці», 18.00 — Міжнародна панорама, 18.45 — Недільний кінозал, «Як лисиця зайця наздоганяла», Мультифільм, «Ми і я», Док. фільм, 19.30 — Вперше на екрані ЦТ, Худ. фільм «Плата за проїзд», 21.00 — «Час», 21.40 — «Заспіваймо, друзі!», 23.25 — Футбольний огляд, 23.55 — Новини.

УТ

9.00 — Новини, 9.20 — Ритмічна гімнастика, 9.50 — На хвилину дружби, Концерт, 10.15 — «Живе слово», «В сім'ї вольний новий», 10.55 — Кіноекран ДАІ, Погода (експрес-інформація), 11.00 — Літературний театр, 11.30 — Дитячий кінотеатр, Герої А. Гайдара на екрані, 12.30 — Всесоюзний турнір з дзю-

до на приз Українського телебачення, 13.00 — Новини, 13.15 — «Спадщина», Федір Приймаченко, 13.45 — Вперше на екрані УТ худ. телефільм «Вище за радугу», 2 серія, 15.00 — «Село і люди», 15.30 — «Ви нам писали», Музична передача за листами глядачів, 16.00 — Слава солдату, 17.00 — Грані пізнання, 17.50 — Док. фільм, 18.00 — Народна артистка УРСР Е. Колесник у музичному фільмі «Жити — це співати», 19.00 — Актуальна камера, 19.35 — «Летів рожевий птах», Прем'єра телестави, 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час», 21.50 — Худ. фільм «Польова гвардія Мозжухіна», 23.15 — Вечірній вісник, 23.45 —

Чемпіонат СРСР з важкої атлетики.

ЦТ (II програма)

8.00 — На зарядку ставай! 8.15 — Програма «Думка», Радянська поезія, П. Тичина, 8.55 — «Ерудит», «Хто розбудить аксолотля?», 9.45 — «Портрети», С. Анисимов, 10.55 — Наука: теорія, експеримент, практика, 11.30 — Клуб мандрівників, 12.30 — «Домашня академія», 13.05 — «Жанал імені Москви», Науково-популярний фільм, 14.00 — Показують театри країни, Н. Думбадзе, «Здрастуйте, люди», Фільм-вистава, 16.05 — Мультифільми, 16.25 — Сергій Чекарянов, Вірші, Щоденники, Листи, 16.55 — «Ще Сочі», Док. телефільм.

17.10 — Співає хор Чуваського телебачення і радіо, 17.35 — «Завтра буде пізно», 18.00 — Співає О. Образцова, 19.00 — Важка атлетика, Чемпіонат СРСР, 19.45 — Вечірня казка, 20.00 — Теніс, Уімблдонський турнір, 21.00 — «Час», 21.40 — «Легенда про кохання», Худ. фільм, 1 і 2 серії, 23.55 — Новини, 00.05 — Теніс, Уімблдонський турнір.

ПРИМІТКА: У зв'язку із можливими змінами в програмі ЦТ, викликаними оперативною подачею матеріалів про XIX Всесоюзну партійну конференцію, можливі зміни і по програмі Українського телебачення. (Уважно стежте за програмою).

НА ВАШУ КНИЖКОВУ ПОЛІЦЮ

До кіровоградського магазину передплатних видань (вул. Луначарського, 36) надійшли чергові томи.

Бібліотека вчителів (В. Беліський),
Ліон Фейхтвангер, т. 2.
Лев Кассиль, т. 4.
Антоніна Коптяєва, т. 4.
Бібліотека молодісिम'ї, т. 9.
Михайло Коцюбинський, т. 1.
Георгій Гуліа, т. 3.
Ерве Базен, т. 2.
Шолом Айхем, т. 1, 2.
Федір Достоевський, т. 1.

ВІВНО ЦІКАВО ВСЕРЬОЗ

ІХ П'ЯТЕРО І ВІН ОДИН

Мартін Мозер, житель ФРН, добре відомий у своїй країні. Він є батьком-одиначком, який сам виховує... п'ятеро! Недавно Брігітти, Мартіну, Моніці, Матхісу і Роберту виповнилося по 2 роки. День народження п'ятерні співпадає з днем смерті їхньої матері Анни-Марії. Ця 26-річна жінка померла зразу після полога, народивши шестеро дітей. Вижило п'ятеро, і молодий батько залишився з купкою маленьких дітей сам. Йому допомагали, але все одно найбільша частина «материнських» обов'язків лягла на плечі Мартіна. Зараз діти здорові, добре розвинуті, а їхній батько став справжнім знавцем пеленання малих дітей. Його часто навідують жінки, які, за прогнозами лікарів, очікують трійнят чи четвернят, і Мартін дає їм корисні фахові поради...

Самотності його скоро прийде кінець — одна 36-літня австрійка хоче вийти заміж за Мозера і стати мамою його дітям.

КОНГРЕС... «КІЛЬКАНЯТОК»

В Швейцарії відбувся конгрес... трійнят і четвернят. Сюди прибула також і одна п'ятірня. З дітьми, великими і малими, прибули їхні батьки. Були на конгресі й науковці. Ініціатором конгресу став міжнародний клуб «АВС» — члени клубу батьки трійнят, четвернят і п'ятірнят.

Мета діяльності «АВС» — обмін досвідом між батьками, в яких з'явилося зразу троє, четверо чи навіть п'ятеро дітей. Адже клопотів, труднощів і проблем з вихованням маленьких, а потім великих дітей вистачає, і поговорити є про що.

Ця тема стала основною й на конгресі в Швейцарії. І не тільки між батьками. Говорили і старші діти. Вони також мають свої проблеми: життя разом з двома чи трьома своїми «копіями» не завжди щасливе. Проблеми «кільканят» зараз є досить важливими і актуальними, бо завдяки гормональному лікуванню жінок зросла вірогідність народження кількох дітей зразу. Так, наприклад, в ФРН 1966 року не прийшло на світ жодних трійнят і четвернят, а в 1985 народилося аж 56 четвернят, 15 п'ятірень і навіть одна шестерня.

БІЛЬШОГО ДІАМАНТА НЕМАЄ

Кімберлітові трубки — так називаються алмазні розробки. Назва походить від містечка Кімберлі (Південно-Африканська Республіка). Недавно про нього знову заговорили: тут знайдено найбільший у світі діамант на 599 каратів. Орієнтовна вартість — 30 мільйонів доларів. Камінь став назву «Великий Бейліант».

Володимир Маркін

Автор-виконавець Володимир Маркін зовсім недавно з'явився на голубому екрані. Його дебют відбувся торік у програмі «12-й поверх». Згодом він співав у програмі «До 16 і старші», брав участь у гумористичній передачі «Веселі хлоп'ята». Особливу популярність принесла йому пісня в стилі ретро «Я ладею цілувати пісок» у торішній грудневій передачі «Ранкова пошта».

Музикою Володя захоплюється уне в шкільні роки. Наприкінці 70-х років разом з Віталієм Дубініним і Володимиром Холстиніним він виступав в групі «Чарівні сутінки». У 1982 співав самостійно. Зараз працює в студії «Рекорд». Виступи Маркіна супроводжують клоуни-ексцентри Шавцов і Шурпов. Найближчим часом Володя планує створити гумористичну шоу-програму «Важне дитинство», що супроводжуватиметься піснями й танцями.

Синтез-група «Альянс»

У стилі нової романтики виступають перед глядачами учасники групи «Альянс». Група ця створена пість років тому і нині досить відома молодіжній аудиторії. Колектив виступав у столичних будинках культури. Однією з найпопулярніших стала його композиція «Я повільно вчився жити». Групу стали визнавати, перезаписували її магнітофонні стрічки. У 1984 році «Альянс» з різних причин припинив свою діяльність. Відновлено її через два роки у тому ж складі. Колектив став працювати на базі московської рок-лабораторії. Нині до нього входять: Ігор Журавльов (гітара, вокал), Андрій Туманов (бас-гітара), Олег Парастаєв і Костянтин Гаврилов (клавішні). Гаврилов перейшов сюди недавно з групи «Бригада С».

«Альянс» цікавий тим, що в ньому немає ні музичного, ні художнього керівника. Усі питання його учасники вирішують разом. Протягом короткого часу колектив добився визнання публіки. Він став лауреатом «Фестивалю надії», який проходив у Москві позаминулого року. Брав участь у музичних радіопрограмах, «Хіт-параді» Олександра Градського, в радіоконкурсі молодих виконавців «45 хвилин у недільній студії». У грудні минулого року взяв участь у фестивалі «Рок-панорама-87». Зараз група «Альянс» готує сольну програму. Працює в складі студії «Рекорд».

Д. ТИЩЕНКО.

ГУМОР

ПОВІР'Я

— Мамо, я розсипав сіл.
На скатерці білій!
— То підні збери мерщій.
Скільки того діла!

— Та якщо розсипав сіл,
То, як кажуть люди,
В нашій хаті неодмінно
Сильна сварка буде?

Так, повір'я є таке, —
Засмутилась мати.
— А якщо ж то і не сіл?
— Сварці не бувають.

А чого це ти спитав,
Розкажи, Даниле?
— Бо розсипав я не сіл,
А розлив чорнило...

Георгій ПОЗДНЯК.
м. Світловодськ.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД «ПЛЕТЕНКА».

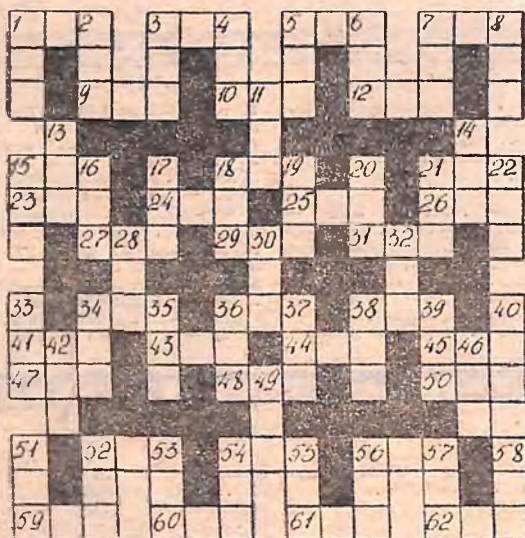
ВМІЩЕНІЙ В «МК»
ЗА 18 ЧЕРВНЯ Ц. Р.

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 9. Манди́ст. 10. Календар. 11. «Металіст». 12. Орнамент. 13. Століття. 14. Фольклор. 15. Фонограф. 16. Інститут. ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Фокстрот. 2. Баддерка. 3. Монумент. 4. Контраст. 5. Денстрин. 6. Протасов. 7. Завірюха. 8. Знапаядя.

Склав В. СКОЦЕЛЯС.
м. Гайворон.

Кросворд «Три літери»

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Цупка бавовняна тина. 3. Східний вітер. 5. Восначальник в Ефіопії у минулому. 7. Тумба на причалі, призначена для швартування суден. 9. Номозеландський папуа. 10. Урочистий величальний вірш. 12. Відомий англійський архітектор. 15. Папероробна машина. 18. Сухий туман. 21. Відтінок мови голосу. 23. Фінський письменник-реаліст. 24. Молочний продукт. 25. Поема М. Алігер. 26. Кантон у Швейцарії. 27. Рибний суп. 29. Вигук мисливців на полюванні. 31. Датський фізик. 34. Добуток трьох однакових співмножників. 36. Місто на півдні Англії. 38. Забитий у ворота м'яч, шайба. 41. Відомий туркменський поет XIII століття. 43. Літера кирилического алфавіту. 44. Тварина, яку вирощують для винищення шкідників. 45. Рід довгохвостих папуг. 47. Один з основоположників соціалізму. 48. Міра довжини в Японії. 50. Завершальне положення в шаховій партії. 52. Грецький бог підземного царства. 54. Російський палатинський художник. 56. Прилад для визначення швидкості судна. 59. Данський письменник. 60. Настінний світильник. 61. Лицьовий бин, вид спереду. 62. Розмінна монета в Японії.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Музичне привітання. 2. Поваж на судні. 3. Притона Волги. 4. Основний колір художнього полотна. 5. Місто у Франції. 6. Місто в Омані. 7. Бог лісів у давньогрецькій міфології. 8. П'єса М. Островського. 11. Порода собак. 13. Дина маслина. 14. Геометричне тіло. 15. Японський історик, поет, публіцист XVIII—XIX століття. 16. Автор оперети за мотивами твору Б. Шоу. 17. Річка в Бразилії. 18. Видатний український актор, режисер, народний артист СРСР. 19. Татарська страва. 20. Осіння оранка під сльбу ярів. 21. Коловий оберт у танці. 22. Річка в Індії. 28. Мис в Австралії. 30. Назва одного письма жителя острова Пасхи. 32. Орган зору. 33. Ме-

ФОРМА ОБЛИЧЧЯ

1. Прямокутня буває у людей діяльних, енергійних, рішучих. 2. Трапецієподібна у людей з високо розвинутим інтелектом, частіше всього в артистів, але нерідко вони страждають недостатком волі. 3. Кругле лише виражає повну відсутність гонору і марносвітства.

4. Квадратне буває основним чином у тих, хто вміє постояти за себе. Люди з таким обличчям тугодуми, верті, паполегливі в досягненні мети.

5. Трикутне лице — людина з таким лицем здатна на високі почуття, частіше замкнута. Така форма обличчя буває і в людей хитрих та заздрисних.

НІС

1. Довгий ніс характерний для людини консервативної, гордої, яка має великі творчі можливості, але якій не достатє ділових якостей.

2. Ті, в кого ніс з горбиною, — зарозумілі, чванькуваті. У них погані стосунки з підлеглими.

3. Кінчик носа у формі «краплі» означає успіх у справах.

4. «Орлиний» ніс — примета людини нестійкої, яка довго пам'ятає образи.

5. Кирпатий ніс свідчить про слабе здоров'я.

6. Дуже кирпатий ніс — у тих, хто живе, не думаючи про завтрашній день.

БРОВИ

1. Брови, які підіймаються до середини лоба, — примета безмежної схильності до фантазування.

Риси характеру

2. Брови, підняті вгору трикутником, свідчать про сильний характер, така людина легко перетворює свої ідеї в справи.

3. Брови, які утворюють одну лінію, вказують на неспокійне життя у віці 30—35 років. У той же час людині з такими бровами під силу справитись зі своїми труднощами.

4. Ідеальні брови — продовгуваті, широкі, густі, які гармонійно рівномірно обрамляють очі. Вони — примета людини розумної.

5. Маленькі безформенні брови належать людям неерівноважним.

ГУБИ

1. Верхня губа виступає вперед — людина схильна до швидкої зміни почуттів. Якщо верхня губа зовсім прикриває нижню, то це говорить про те, що людина надміру влєвнена в собі, пихата, з гонором.

2. Нижня губа, яка виступає вперед, говорить про те, що це людина егоїстична, в неї не ладиться сімейне життя.

3. Власник губ «бантником» — людина активна, здатна швидко вирішувати найрізноманітніші питання.

4. У людини з видовженими губами справи йдуть у більшості випадків погано, її легко обманути.

ЛОБ

1. Якщо верхня сторона трикутника широка — це примета вірного, практичного, ділового товариша. Він більше цікавиться службовими справами, ніж домашніми й сімейними.

2. Вузька верхня сторона трикутника свідчить про можливість ускладнень в сімейному житті.

3. Волосся артиста, художника, людини творчої переважно падає букву «М». Такі люди не думають про завтрашній день.

4. Ломана лінія говорить про важке дитинство.

ТЕСТ-ЖАРТ

МОЛОДИЙ КОМУНАР

Спливає перше півріччя року... Дехто з вас передплату на тижневик «Молодий комунар» оформив тільки на 6 місяців, чи не так? А далі? Гадаємо, простіше передплатити газету й на друге півріччя, ніж купувати її щосуботи в кіосках «Союздруку».

Отже, якщо-таки вирішили оформити передплату на серпень—грудень, це можна зробити вже сьогодні. Передплатна ціна видання на п'ять місяців — 1 карбованець.

Одразу ж за 2 карбованці 40 копійок можна передплатити «Молодий комунар» і на наступний, 1989-й рік.

ЦЕ ВИ МОЖЕТЕ ЗРОБИТИ НЕ ЛИШЕ У СВОЄМУ ПОШТОВОМУ ВІДДІЛЕННІ, АЛЕ Й ЗАВТРА, 26 ЧЕРВНЯ, ПІД ЧАС СВЯТКУВАННЯ ДНЯ РАДЯНСЬКОЇ МОЛОДІ НА ВУЛИЦІ ЛЕНІНА, ДЕ ПРОХОДИТИМЕ УСНИЙ ВИПУСК ТИЖНЕВИКА.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой коммунары»
орган Кировоградского
областного комитета
ЛКСМ Украины.

На украинском языке.

НАША
АДРЕСА:
316050,
МПС.

м. Кировоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони:
редактора —
2-54-26; за-
ступника ре-
дактора —
2-29-92; від-
повідального
секретаря —
2-27-65; відді-
лів: комуні-
стичного виховання — 4-66-79,
4-64-21; комсомольського життє-
та економіки — 2-04-34; учнів-
ської молоді і соціальних проб-
лем — 2-59-82; фотолaboratorії —
4-94-94; оголошень — 4-28-86;
коректорської — 3-61-83.

Газета виходить щосуботи.

Друкарня імені Г. М. Димитрова
видавництва
«Кіровоградська правда»
Кіровоградського обкому
Компартії України,
м. Кировоград, вул. Глібини, 2.

БН 07388. Індекс 61103.

Зам. № 284. Тираж 57 107.

Над номером працювали
художники — О. Босий,
складач машинного набору — М. Мушниковський,
складачі друку — В. Ва-
тулюк, Л. Урсаєнко,
коректор — Л. Ковален-
ко, цинкограф — К. Дра-
ченко, друкарі — В. Чи-
сиков, М. Яніковий, від-
повідальний черговий —
С. Бондарев.